

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний медичний університет
Освітня програма	48393 Фармація, промислова фармація
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний медичний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	48393
Назва ОП	Фармація, промислова фармація
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бутко Аліна Юріївна, Гаврилов Ігнат Олександрович, Каплаушенко Андрій Григорович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	24.05.2021 р. – 26.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/samoocinjvannja_ONP_Farmacija.pdf
Програма візиту експертної групи	https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/programa_vizitu_EG_PhD_Farmacija.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Одеський національний медичний університет (ОНМедУ) є потужним вищим медичним навчальним закладом, який проводить освітню та наукову діяльність за різними спеціальностями та на різних рівнях навчання в галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Навчання та викладання, а також проведення наукових досліджень за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» на базі ОНМедУ відбувається на кафедрах університету за магістерською та аспірантською програмами. За результатами рейтингу ЗВО України у 2020 році ОНМедУ посів увійшов до першої частини списку за версією «Топ 200 Україна», посів 40 місце в загальному рейтингу та має третю позицію серед ЗВО Одеського регіону (<https://osvita.ua/vnz/rating/45561/>). ОНП «Фармація, промислова фармація» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» в ОНМедУ та освітньо-наукова діяльність за цією програмою відповідають критеріям оцінювання якості освітніх програм, затверджених наказом МОН України №977 від 11.07.2019 р. ЗВО продемонстрував можливість виконання частини наукових досліджень на базі закладів-партнерів. При цьому наявне у ЗВО обладнання є недостатнім для проведення наукових досліджень за спеціальністю «Фармація, промислова фармація». Для вирішення даного питання потрібно створити лабораторію фармацевтичних досліджень, що дозволить вирішувати наукові питання сучасної фармацевтичної хімії, фармакогнозії, технології ліків. В ході проведення експертизи складу вищої освіти були надані рекомендації, реалізація яких допоможе усунути виявлені слабкі сторони та удосконалити якість надання освітніх послуг за освітньо-науковою програмою «Фармація, промислова фармація».

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОНМедУ є потужним закладом вищої медичної та фармацевтичної освіти, що має вектор на розвиток та інтеграцію до світової системи вищої освіти та науки. Навчання, науковий процес, а також отримання практичних навичок на базі ОНМедУ відбувається на 7-ми факультетах, 60-ти кафедрах, що розташовані в 12-ти навчальних корпусах. Як позитивну практику можна відзначити функціонування 48 клінічних баз університету. 2. Кадровий потенціал ЗВО налічує 135 докторів наук — професорів (що складає майже 20% від загальної кількості НПП) і 560 кандидатів наук — доцентів, серед яких є академіки державних та галузевих академій, 42 члени іноземних академій, 39 заслужених діячів науки і техніки, заслужених лікарів та працівників народної освіти, 10 лауреатів державних та інших престижних міжнародних премій. Колектив університету постійно підвищує свою кваліфікацію, активно публікується, в тому числі у міжнародних наукових виданнях. 3. Навчання та викладання в ЗВО ґрунтується на засадах студентоцентрованого підходу, на високому рівні вибудована система популяризації, дотримання принципів академічної доброчесності. Сильною стороною освітньо-наукової програми «Фармація, промислова фармація» є її чітка побудова, логічне представлення дисциплін як обов'язкового, так і вибіркового блоків. На думку ЕГ дисципліни обов'язкового блоку забезпечують набуття компетенцій та ПРН, дозволяють досягти цілей програми, формують фахівця в фармацевтичній галузі, майбутнього науковця та викладача. Блок вибіркового блоку дозволяє поглибити знання аспіранта за тематикою дослідження, надає йому можливість для формування індивідуальної траєкторії. 4. За ОНП «Фармація, промислова фармація» в ОНМедУ налагоджена взаємодія з представниками фармацевтичної, медичної та хімічної практичної галузі, зокрема ТОП-менеджментом ТДВ «Інтерхім», ФХІ ім. О. В. Богатського НАН України, відбуваються практичні контакти із закордонними колегами, в тому числі такі, що дозволяють використовувати обладнання для виконання наукових досліджень. 5. До процесу підготовки аспірантів, супроводу їх на різних етапах проходження освітньої та наукової складових долучено широке коло фахівців, НПП та адміністративно-допоміжного персоналу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В результаті ретельного аналізу звіту про Самоаналіз, документації та проведення інтерв'ю із усіма учасниками освітнього процесу експертна група рекомендує проводити заходи щодо залучення осіб на навчання за аспірантською програмою, в тому числі тих, хто має відповідну освіту зі споріднених спеціальностей, а також наступні заходи: Щодо організації освітнього процесу: - продовжити наповнювати, актуалізувати інформацію на сайті ЗВО, сторінках відділів, кафедральних ресурсах щодо розкладу занять, навчально-методичної бази, прикладів завдань чи тестів, критеріїв оцінювання; - більш активно залучати аспірантів та роботодавців до перегляду ОНП з метою її покращення та відповідності прогресивним світовим практикам; - створити Раду роботодавців за ОНП «Фармація, промислова фармація», інформувати учасників освітнього процесу про результати її роботи та ті зміни, що були запропоновані і внесені до ОНП; - активізувати підтримку, в тому числі матеріальну аспірантів, їх наукових керівників, НПП, особливо найбільш продуктивних та тих, які найактивніше залучаються до процесу збільшення контингенту здобувачів, є прогресивними науковцями, викладачами. Щодо проведення освітнього процесу: - оптимізувати роботу системи забезпечення якості, зокрема розширити долучення фахівців інших відділів, а також гаранта ОНП та аспірантів до функціонування даної системи; - створити «педагогічну практику», внести відповідні зміни до ОНП, структури НП (із виділенням відповідної кількості годин та їх розподілом за курсами і семестрами), а також розробити «Положення про проведення педагогічної практики» або/та програму її проведення; - розглянути питання збільшення можливості аспірантами вивчати іноземну мову (можливо за рахунок вибіркового блоку); - долучити аспірантів і здобувачів, які навчаються за ОНП «Фармація, промислова фармація» до студентського самоврядування, роботи Вчених рад університету (та/або фармацевтичного факультету); Щодо організації наукової роботи: - продовжити розширення матеріально-технічної бази кафедр та структурних підрозділів університету на

базі яких проводяться наукові дослідження і відбувається навчальний процес, а саме створити та оснастити наукову лабораторію з фармацевтичної хімії, фармакогнозії, фармацевтичного аналізу та лабораторію фармацевтичної технології (або комплексну фармацевтичну лабораторію), що в тому числі, дасть змогу забезпечити збільшення обсягу набуття здобувачами ВО практичних навичок; - долучати здобувачів вищої освіти до виконання наукових досліджень з актуальних питань технології ліків, управління та економіки фармації, менеджменту і маркетингу у фармації.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП «Фармація, промислова фармація» за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти (https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Osvitno-naukova-programa_Farmacija_tretogo-rivnja-vishhoi-osviti_ONMedU_2020-2.pdf) містить цілі, які є чіткими, лаконічно сформульованими і повною мірою відповідають місії ЗВО, що ґрунтується на засадах поліпшення здоров'я населення і викладена як фрагмент «КОНЦЕПЦІЇ стратегічного розвитку Одеського національного медичного університету на період до 2025 року» (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/strategija-ONMedU.pdf>). При цьому цілі відповідають інтересам аспірантів, ґрунтуються на студентоцентрованому підході, принципах дотримання правил академічної доброчесності, узгоджуються з «Політикою ОНМедУ у сфері якості» (http://files.odmu.edu.ua/docum/politika_onmedu_u_sferi_iakosti.pdf) що підтверджено в процесі спілкування зі всіма стейкхолдерами. При цьому ОНМедУ демонструє не лише позитивні практики, але і аналізує та висвітлює існуючі проблеми, що потребують вирішення, а також пропонує програму дій для покращення адміністративно-управлінської системи, академічної, наукової політики, що в подальшому підсилить сталий розвиток, послідовну трансформацію в дослідницький Університет, включений у глобальне суспільство знань через спільне, прозоре та відповідальне управління, яке сприятиме досконалості в системі освіти, дослідженнях і практиці. На зустрічі з керівником та менеджментом ОНМедУ ректор університету висвітлив основні кроки, що набули розвитку в ході вирішення існуючих проблем, у вдосконаленні системи електронного університету, електронної бібліотеки, поділився планами на подальше вдосконалення навчального процесу, матеріальної бази, в тому числі у вирішенні питання з можливості дистанційного набуття практичних навичок здобувачами вищої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Процес створення та еволюційний розвиток програми, в тому числі формування цілей та програмних результатів навчання відбувається за участі представників адміністрації ЗВО гарантом ОНП та проектною групою (додаток 1.1) яка імплементує пропозиції та сучасне бачення підготовки фахівців фармацевтичної галузі з боку науково-педагогічного колективу, що підтверджено при їх інтерв'юванні (проф. Ханжи В. Б., доц. Анісімов В. Ю., д. фарм. н. Борисюк І. Ю., доц. Фізор Н. С.). Процес формування ОНП відбувається у співпраці ЗВО з представниками роботодавців (доведи до відома ЕГ к. хім. н. Стельмах І. Б., акад. Головенко М. Я.), враховує їх думку чи пропозиції. Під час інтерв'ювання усі без виключення представники роботодавців (зустріч 7) зазначили, що установи, які вони представляють мають потребу у висококваліфікованих кадрах сучасної фармації, зокрема у випускниках ОНП «Фармація, промислова фармація». Мета ОНП, її цілі забезпечені програмними результатами навчання і відповідають інтересам аспірантів чи здобувачів ВО за третім, освітньо-науковим рівнем, інтересам потенційних роботодавців, зокрема ОНМедУ в особі фармацевтичного факультету, фармацевтичному підприємству ТДВ «Інтерхім», Фізико-хімічному інституту ім. О. В. Богатського (підтверджено усіма стейкхолдерами). Інтереси аспірантів, здобувачів наукового ступеня «доктор філософії», а також освітнього середовища, яким є ОНМедУ забезпечуються усіма без виключення програмними результатами навчання (ПРН 1-17). Всі програмні результати навчання забезпечені навчальними дисциплінами, що входять до блоку обов'язкових компонентів, а також доповнюються вибірковими дисциплінами. ОНМедУ у вибіркового блоці ОНП (поглиблене вивчення спеціальності) започаткував вивчення дисципліни «Фторидні компоненти засобів за їх хімічною структурою», що відповідає не лише загальним, а і науковим інтересам асп. Шишкіна І. О. (тема дисертації «Гексафторосилікати з гетероциклічними «онієвими» катіонами як потенційні антикарієсні агенти») Також ЗВО надав інформацію стосовно проведення анкетування здобувачів ВО (додаток 1.2), що дає змогу констатувати їх розуміння важливості участі у створенні освітніх програм підготовки (76,4%), а також участі здобувачів у складенні навчальних планів та

програм (21,8%). Під час фінальної зустрічі ЕГ рекомендувала гаранту ОНП більш активно залучати аспірантів та здобувачів до процесу перегляду ОНП. Крім того варто зазначити, що ОНМедУ створив на офіційному сайті сторінку (<https://onmedu.edu.ua/zagalna-informacija/gromadske-obgovorenija/>), що дає змогу заінтересованим особам взяти участь в обговоренні різних питань науки, освітнього процесу, вносити пропозиції щодо покращення ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Спеціальність фармація є такою, що дуже активно розвивається. Впроваджуються нові лікарські засоби, відбувається переосмислення підходів до лікування з точки зору забезпечення їх низької токсичності, більш широкого використання (особливо за умов пандемії та необхідності створення вакцин) набувають біотехнологічні процеси (доц. Фізор Н. С. доповіла про важливість отримання сучасних знань з питань фармацевтичної біотехнології). Представники роботодавців, акад. М. Я. Головенко (ФХІ ім. О. В. Богатського НАН України), к. хім. н. І. Б. Стельмах (директор з виробництва ТДВ «Інтерхім»), д. хім. н. Р. Є. Хома (ОНУ ім. І. І. Мечникова) зазначили, що підприємства та заклади, що вони представляють вкрай потребують висококваліфікованих кадрів. При цьому вони вносили пропозиції щодо покращення ОНП «Фармація, промислова фармація». Врахування пропозицій акад. Головенка М. Я. та к. хім. н. Стельмаха І. Б. підтверджено при співбесіді д. фарм. н. Борисюк І. Ю., яка зазначила, що запропоновані представниками роботодавців пропозиції щодо необхідності викладати принципи та методологію фармакокінетики, біотехнології забезпечені ПРН 2. «Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема» та забезпечується вивченням дисципліни «Розробка лікарських засобів». Під час зустрічі з НПП доц. Медянова О. В. зазначила на необхідності набуття компетентностей комунікативного характеру (ПРН 12. «Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів»), вміння протистояти процесу «вигоряння», контролювати складні та стресові ситуації (ПРН 3. «Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо»), що є вкрай необхідним для сучасного фармацевта. Варто також відзначити, що під час зустрічі 2 гарант програми проф. В. О. Гельмбольдт підтвердив, що при формуванні ОНП проектна група опрацювала досвід відповідних програм у ЛНМУ ім. Данила Галицького та ТНМУ ім. І. Я. Горбачевського, в тому числі щодо переліку ПРН, що забезпечуються блоком обов'язкових дисциплін, а блок предметів за вибором аспіранта формувався ЗВО самостійно. Експертною групою рекомендовано провести аналіз викладання на аналогічних програмах за кордоном.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент акредитації стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» відсутній. Програмні результати навчання за даною ОНП узгоджуються з вимогами восьмого рівня за останньою редакцією Національної рамки кваліфікацій: Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності, спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій (ПРН 1, 3, 4), розширення та переоцінка вже існуючих знань і професійної практики започаткування, планування (ПРН 5, 7), реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження (ПРН 2, 10) з дотриманням належної академічної доброчесності (ПРН 17), критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей (ПРН 6) вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому (ПРН 12, 13-15), використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях, демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність (ПРН 16, 17), постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення (ПРН 8, 9, 11).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП містить цілі, які є чіткими, лаконічно сформульованими і повною мірою відповідають місії ЗВО, що ґрунтується на засадах поліпшення здоров'я населення і викладені як фрагмент «КОНЦЕПЦІЇ стратегічного розвитку ОНМедУ», цілі та ПРН відповідають інтересам аспірантів, а також інтересам потенційних роботодавців, ґрунтуються на студентоцентрованому підході, принципах дотримання правил академічної доброчесності, узгоджуються з «Політикою ОНМедУ у сфері якості». Процес створення та розвиток програми відбувається за участі представників адміністрації ЗВО гарантом ОНП та проектною групою, до даного процесу залучені представники

роботодавців та широке коло НПП. Проектна група опрацювала досвід відповідних програм ЗВО України. Програмні результати навчання за даною ОНП узгоджуються з вимогами восьмого рівня за останньою редакцією Національної рамки кваліфікацій та відповідають науковим інтересам аспірантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано продовжити удосконалення ОНП, зважаючи на постійне реформування освітньої системи та розвитку фармацевтичної галузі України. Під час фінальної зустрічі ЕГ рекомендувала гаранту ОНП активно залучати аспірантів та здобувачів наукового ступеня «доктора філософії» до процесу перегляду ОНП; проводити подальший перегляд ОНП, при цьому здійснити аналіз викладання на аналогічних програмах за кордоном; крім того - створити Раду роботодавців за ОНП «Фармація, промислова фармація», інформувати учасників освітнього процесу про результати її роботи та про ті зміни, що були запропоновані і внесені до ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має чітко сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії ОНМедУ. Мета ОНП її цілі забезпечені програмними результатами навчання і відповідають інтересам аспірантів та здобувачів ВО за третім, освітньо-науковим рівнем, інтересам потенційних роботодавців. ЗВО налагоджено дуже тісну співпрацю з провідними фахівцями галузі, представниками роботодавців, в тому числі фахівцями потужного фармацевтичного підприємства, академічною спільнотою Одеського регіону зокрема та України в цілому. Експертна група доходить висновку, що під час розроблення ОНП були враховані пропозиції зацікавлених сторін. На момент акредитації стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» відсутній. Програмні результати навчання за даною ОНП узгоджуються з вимогами восьмого рівня за останньою редакцією Національної рамки кваліфікацій. Проектування та цілі ОНП «Фармація, промислова фармація» відповідають першому критерію якості, ЗВО надано рекомендації щодо забезпечення вдосконалення ОНП, в тому числі за результатами аналізу досвіду відповідних програм провідних університетів світу.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП «Фармація, промислова фармація» за 3-м освітньо-науковим рівнем вищої освіти в ОНМедУ складає 240 кредитів ЄКТС, з них обсяг освітніх компонентів – 53 кредити ЄКТС, що розподілені між блоком обов'язкових компонентів та блоком вибіркового компонентів. Блок обов'язкових компонентів (всього 38 кредитів) містить дисципліни, що забезпечують загальнонаукові компетентності (6 кредитів), мовні компетентності (8 кредитів), формують універсальні навички дослідника (12 кредитів), а також забезпечують поглиблене вивчення спеціальності «Фармація, промислова фармація» («спеціалізація» – 12 кредитів). Блок вибіркового компонентів (всього 15 кредитів – 39,5%) містить дисципліни, що поглиблюють універсальні навички дослідника. Даний блок налічує 15 вибіркового компонентів, що дають змогу аспірантам сформулювати індивідуальну траєкторію, в тому числі виходячи з інтересів відповідно наукового дослідження. Загальна кількість годин, що виноситься на освітню складову становить 1590 год., аудиторна робота – 794 години, самостійна робота аспірантів складає 796 годин. Таким чином, обсяг освітньо-наукової програми та окремих освітніх компонентів повною мірою відповідає вимогам законодавства. Стандарт вищої освіти за даним рівнем освіти та спеціальністю не затверджено.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми має чітку структуру. Освітні компоненти «Філософія та методологія науково-медичного пізнання», «Академічна доброчесність», «Іноземна мова» (та «Особливості медичного перекладу»), «Управління проектами в системі охорони здоров'я», «Медична інформатика та математична статистика», «Спеціалізація», та дисципліни вільного вибору гармонійно доповнюють одне одного, складають логічну взаємопов'язану систему та в

сукупності дозволяють досягти заявлених цілей щодо здобуття знань, навичок та вмінь, необхідних і достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, яке забезпечує отримання нових фактів, що розширюють сферу знань та спрямовані на розв'язання комплексних проблем науки та практичної фармації. «Педагогіка вищої школи», а також «Українська мова за професійним спрямуванням» дозволяють набутти компетентності необхідні для подальшого викладання дисциплін. При цьому усі програмні результати навчання є відображеними у очікуваних результатах нормативних дисциплін навчального плану.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньо-наукової програми відповідає предметній області спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація». Структура обов'язкової навчальної дисципліни «Спеціалізація», містить 12 навчальних модулів (360 годин), які разом охоплюють усі можливі напрямки наукових знань і досліджень у фармації. Блок вибіркових компонентів розширює можливості для навчання та поглиблення сучасних знань зі спеціальності. До таких предметів можна віднести «Фармацевтичний аналіз лікарських засобів за їх хімічною структурою», «Інструментальні методи в фармацевтичному аналізі», «Розробка лікарських засобів», «Фармацевтична біотехнологія», «Гомеопатичні препарати», «Лікарські рослини і фітотерапія», «Лікарські рослини світової медицини», «Побічні ефекти лікарських засобів», «Взаємодія лікарських засобів» та «Персоніфікована фармакотерапія з огляду доказової медицини» Перелік фахових (спеціальних) компетентностей освітньо-наукової програми відповідає спеціальності та спрямований на успішну підготовку дисертаційного дослідження саме за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» (СК1. «Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі фармації, майбутньої професійної діяльності у сфері вищої фармацевтичної освіти»; СК2. «Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері фармації»; СК3. «Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері фармації»; СК4. «Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі фармації відповідно до цілей та завдань наукового проекту»; СК5. «Володіння сучасними методами наукового дослідження»; СК6. «Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження»; СК8. «Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я»; СК10. «Організувати та реалізувати педагогічну діяльність у вищій фармацевтичній освіті, керувати науково-педагогічним (науковим) колективом»).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньо-наукової програми передбачає широкі можливості для формування індивідуальної освітньої та наукової траєкторії як шляхом участі у програмах академічної мобільності, так і шляхом індивідуального вибору навчальних дисциплін. Обсяг вибіркових дисциплін у навчальному плані становить 15 кредитів ЄКТС 39,5% від обсягу освітньої складової навчального плану), що відповідає вимогам закону України «Про вищу освіту». Традиційно у фармації виділяють блоки сучасних фармацевтичної хімії, фармакогнозії, фарманалізу та стандартизації лікарських засобів, фармацевтичної технології, управління та економіки фармації, менеджменту і маркетингу, клінічної фармації. ОНП «Фармація, промислова фармація» в ОНМедУ в цілому, та блок вибіркових дисциплін забезпечує аспірантам можливість індивідуального вибору будь-якого із напрямів досліджень у фармацевтичних науках. Проведене експертною групою інтерв'ювання учасників освітнього процесу підтвердило фактичну реалізацію закладених у освітньо-науковій програмі можливостей для формування індивідуальних освітніх траєкторій (виступи гаранта ОНП В. О. Гельмбольдта, завідувача відділу аспірантури Л. В. Дідіченко, наукових керівників (в тому числі потенційних) Л. М. Унгурян, І. Ю. Борисюк, Я. В. Рожковського, викладачів навчальних дисциплін В. Ю. Анісімова, Н. С. Фізор аспірантів І. О. Шишкіна, С. І. Юнусової, здобувача І. В. Литвинчук). Результати анкетування (додаток 1.2) також підтверджують здатність здобувачів формувати індивідуальну освітню траєкторію. До ОНП та НП задля оволодіння вузькими компетентностями за тематикою наукових досліджень запропоновано вивчення вибіркової дисципліни «Фторидні компоненти засобів за їх хімічною структурою». Все означене демонструє можливість вільного вибору теми дисертаційного дослідження, вибору навчальних дисциплін, участі у наукових конференціях та конкурсах, в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітньо-наукового процесу. Вибіркові дисципліни (окрім «Ораторської майстерності науковця» та «Медичної апаратури») зосереджені у навчальному плані на другому році навчання (4-му семестрі), і протягом першого року аспіранти мають можливість ознайомитись зі змістом цих дисциплін. При цьому заклад не вводить організаційних обмежень щодо навчання аспірантів за вибірковими дисциплінами, і проводить навчання з вибіркових дисциплін навіть за участі всього одного або двох аспірантів зі збереженням кількості годин.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти, які навчаються за спеціальністю «Фармація, промислова фармація» забезпечується набуттям відповідних навичок під час практичних

занять основного блоку предметів (на практичні заняття відведено 479 годин) та при опануванні вибіркового блоку дисциплін (від 36 до 80 годин практичних занять). Практичні навички дослідника формуються в процесі виконання дисертаційної роботи на кафедрах ОНМедУ, а також можуть бути отримані на базі партнерів, з якими укладені договори про співпрацю – ТДВ «Інтерхім» (підтверджено на зустрічі з роботодавцями директором з виробництва І. Б. Стельмахом), ФХІ ім. О. В. Богатського НАН України (підтверджено акад. НАМН України М. Я. Головенко). Експертна група, як позитивну рису відзначає співпрацю в практичній галузі наукової школи проф. В. О. Гельмбольдта із закордонними партнерами, зокрема відбуваються практичні контакти за участю асп. І. О. Шишкіна з Інститутом прикладної фізики АН Молдови. На базі даного закладу проводяться дослідження фізико-хімічних властивостей флуоровмісних компонентів, зокрема їх ¹H, ¹³C ЯМР-спектроскопічні та рентгенологічні дослідження. Для набуття компетентностей викладача навчальним планом передбачена асистентська практика (протягом 5-6 семестрів в обсязі 50 годин), що передбачає участь аспірантів та здобувачів у забезпеченні освітнього процесу під керівництвом професорів, завідувачів кафедр. Експертною групою рекомендовано створити «педагогічну практику», внести відповідні зміни до ОНП, структури НП (із виділенням відповідної кількості годин та їх розподілом за курсами і семестрами), а також розробити «Положення про проведення педагогічної практики» або/та програму її проведення.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітньо-наукова програма містить перелік загальних компетентностей, які відображають розвиток соціальних навичок аспірантами та здобувачами даної ОНП і відповідають цілі програми (ЗК1. «Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню»; ЗК2. «Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права»; ЗК4. «Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті»; ЗК5. «Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї», ЗК6. «Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт», ЗК7. «Вміння планувати та управляти часом»). Ці компетентності дістають свій розвиток практично в дисциплінах навчального плану, особлива ж увага їм приділяється під час вивчення «Філософії та методології наукового пізнання», «Професійної етики наукової діяльності», «Академічної доброчесності», «Іноземної мови», «Педагогіки вищої освіти» та вибілковими дисциплінами: «Ораторська майстерність», «Культура професійного мовлення». Відповідне підтвердження було отримано під час проведення спілкування з представниками НПП, а саме з доц. Ляшенком Д. М. (викладає «Академічну доброчесність»), к. пед. н. Сердюк Н. М. (викладає «Педагогіку вищої школи»). В ході інтерв'ювання асп. Юнусова С. І. розповіла, що аспірантів навчають шляхам недопущення та вирішення конфліктних ситуацій, аналізу ситуацій, що виникли, здобувач Литвинчук І. В. зазначила, що її науковий керівник акцентує увагу на необхідності чітко планувати заходи та дотримуватися етичних та часових норм їх проведення.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОНП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації, крім того професійні стандарти для даного рівня кваліфікації в Україні відсутні. При цьому проходження навчання за аспірантською програмою передбачає набуття компетентностей наукового працівника («Професійна етика наукової діяльності», «Медична апаратура»), викладача закладу освіти («Педагогіка вищої школи», «Асистентська практика»), адміністратора проєктів («Управління проєктами в системі охорони здоров'я»), а також закладає основи роботи в колективі, в тому числі в якості керівника.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група мала можливість ознайомитись з ОНП 2016 та 2020 років та НП 2020 року. Загальне навантаження за НП 2020 року складає 53 кредити ЄКТС, які розподілені між першими двома роками навчання. Загальна кількість годин становить 1590, в тому числі 794 год аудиторної роботи та 796 год самостійної роботи (50 % самостійної роботи). Виходячи з того, що максимальна кількість кредитів, виділених на освітню складову не може перевищувати 60 ЕГ вважає, що виділеного часу достатньо для досягнення цілей та програмних результатів навчання. При цьому при співбесіді з науково-педагогічним персоналом (зустріч 10) питання перевантаження аспірантів протягом перших років обговорювалось, на що проф. Унгурян Л. М. зазначила, що в ході спілкування аспіранти не вносили пропозицій щодо перенесення частини кредитів на третій рік навчання. ЕГ констатує, що розподіл обсягу навантаження за ОК є різним в залежності від змісту освітнього компонента, при цьому відзначає професійний підхід до розподілу кредитів між ОК, що відносяться до обов'язкового блоку (38 кредитів ЄКТС, 1140 годин, в тому числі 532 години аудиторної роботи) та ОК які є вибілковими (15 кредитів ЄКТС, 450 годин, в тому числі 224 години аудиторних занять). Виходячи з аналізу обов'язкових ОК, максимальна кількість кредитів забезпечує засвоєння ОК 10 (спеціалізація – 12 кредитів ЄКТС), мовних компетенцій (6 кредитів іноземної мови та 3 кредити української мови за професійним спрямуванням), достатня кількість годин виділена на засвоєння наукового мислення та наукових підходів (філософія та методологія науково-медичного пізнання – 4 кредити ЄКТС,

професійна етика наукової діяльності – 1 кредит, академічна доброчесність – 1 кредит). Вибіркові компоненти забезпечуються від 6 (гомеопатичні препарати) до 3-х кредитів ЄКТС. Зазначений розподіл дозволяє досягти ПРН, визначені конкретною ОК, обране співвідношення за окремими ОК є доцільним.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На ОНП «Фармація, промислова фармація» дуальної форми освіти (відповідно до визначення обговорюваного поняття у вітчизняному законодавстві) не передбачено. В той же час, практична робота в лабораторіях та виконання наукових досліджень аспірантами під керівництвом науковців, має всі ознаки дуальної освіти. Так виконання наукового дослідження аспірантом І. О. Шишкіним відбувається відповідно до програми навчальної дисципліни «Фторидні компоненти засобів за їх хімічною структурою», при цьому ЗВО має можливості для зарахування певної кількості годин за даним предметом. Крім того дослідження ІЧ-спектрів синтезованих сполук на базі ФХІ ім. О. В. Богатського, вивчення ЯМР-спектрів та результатів рентгеноструктурного аналізу (на базі установ Республіки Молдова) корелюється з темами дисциплін «Інструментальні методи в фармацевтичному аналізі» та «Фармацевтичний аналіз лікарських засобів за їх хімічною структурою». В ході зустрічі з аспірантами ЕГ було проведено роз'яснення з питань можливості зарахування результатів навчання, отриманих за дуальною формою або в неформальній освіті. В ході спілкування із адміністративно-допоміжним персоналом (зустріч 9) експертами було наголошено на необхідності проведення унормування питань дуальної освіти та неформальної освіти з обов'язковим оприлюдненням відповідного положення на офіційному сайті.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Структура ОНП є обґрунтовано-зрозумілою: на першому році навчання аспіранти отримують теоретичні знання з методології наукових досліджень, академічної доброчесності, поглиблено вивчають іноземну мову, знайомляться з функціонуванням наукових проектів, засвоюють питання педагогіки викладання у вищій школі, паралельно відбувається вибір теми наукового дослідження. В подальшому, на другому році навчання, здобувачі вищої освіти поглиблено вивчають «спеціалізацію» та обирають дисципліни з вибіркового блоку, що стануть корисними з науково-практичної точки зору, а також зможуть розширити бачення та сучасні підходи у фармацевтичній галузі. Поєднання досвіду викладання на аналогічних програмах в інших ЗВО з досвідом НПП ОНМедУ, а також коректне розділення годин на аудиторну та самостійну роботу, на думку ЕГ є виваженим кроком. Програма містить всі необхідні компоненти і, водночас, не перевантажена вивченням зайвого матеріалу. Розподіл навчального навантаження дозволяє досягти ПРН, що визначені конкретною ОК, обране співвідношення за окремими ОК є доцільним. ЗВО налагоджено взаємодію з потужними науково-виробничими установами, що дають змогу на достатньому рівні проводити наукові дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Експертною групою рекомендовано створити «педагогічну практику», внести відповідні зміни до ОНП, структури НП (із виділенням відповідної кількості годин та їх розподілом за курсами і семестрами), а також розробити «Положення про проведення педагогічної практики» або/та програму її проведення. В ході проведення спілкування ЕГ було наголошено на необхідності проведення унормування питань дуальної освіти та неформальної освіти з обов'язковим оприлюдненням відповідного положення на офіційному сайті.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг освітньо-наукової програми та її окремих компонентів відповідає вимогам чинного законодавства. Зміст освітньої програми має чітку і логічну структуру, а освітні компоненти, включені до ОНП, складають взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація». Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної, як освітньої, так і наукової траєкторії шляхом вибору дисциплін, участі у програмах мобільності. Експертна група підтверджує компетентність закладу щодо проведення процедур планування, які б

реально відображали фактичне навантаження здобувачів освіти. Загалом структура і зміст ОНП «Фармація, промислова фармація» відповідають вимогам другого критерію. При цьому ЗВО потрібно започаткувати «педагогічну практику», унормувати питання дуальної та неформальної освіти з обов'язковим оприлюдненням відповідного положення на офіційному сайті

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання та вимоги до випускників наведені в «Правилах прийому до ОНМедУ» (https://files.odmu.edu.ua/pk/pravya_2021.pdf) та в «Додатку до правил прийому» (https://files.odmu.edu.ua/pk/dodatok_do_pravya_2021.pdf), що містять інформацію стосовно фінансування підготовки кадрів, строків та порядку прийому заяв та документів для вступу до аспірантури ОНМедУ, особливостей організації прийому до аспірантури, процедури проведення вступних випробувань, алгоритму зарахування до аспірантури. Організацію прийому вступників здійснює приймальна комісія, склад якої затверджується наказом ректора ОНМедУ (https://files.odmu.edu.ua/pk/sklad_pk.pdf), який і є її головою. Також до складу цієї комісії входить голова студентської ради ОНМедУ та голова студентського профкому ОНМедУ. Строк повноважень Приймальної комісії становить 1 календарний рік. Приймальна комісія діє згідно з Положенням про приймальну комісію ОНМедУ, що оприлюднена на сайті ЗВО (https://files.odmu.edu.ua/pk/pologennya_pro_pk.pdf). Правила прийому до аспірантури структуровані, викладені чітко й зрозуміло, враховують особливості освітньо-наукової програми та не містять дискримінаційних положень для вступників. Під час інтерв'ювання аспіранти підтвердили, що інформація про ОНП, правила прийому, проведення вступних іспитів були цілком їм зрозумілі. Відповідальний секретар приймальної комісії доц. Е. С. Бурячківський довів до відома ЕГ інформацію стосовно заходів, які відбуваються для залучення вступників на навчання за ОНП «Фармація, промислова фармація». Експертна група рекомендувала ЗВО продовжити наповнювати, актуалізувати інформацію на сайті ЗВО, сторінках відділів, в тому числі на сторінці приймальної комісії необхідно оприлюднити програми вступного іспиту зі спеціальності, вступного комбінованого іспиту з іноземної (англійської, німецької або французької) мови.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступні випробування до аспірантури ОНМедУ проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три - п'ять осіб, які призначаються ректором ОНМедУ (https://files.odmu.edu.ua/pk/dodatok_do_pravya_2021.pdf). До складу предметних комісій, для прийому іспиту зі спеціальності (226 «Фармація, промислова фармація»), вступного комбінованого іспиту з іноземної (англійської, німецької або французької) мови включаються кандидати та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми. Додатком до правил прийому також унормовано процес подачі апеляції на результати вступних випробувань, наведено механізм зарахування осіб при отриманні рівної кількості балів за результатами вступних випробувань (підтверджено відповідальним секретарем, доц. Е. С. Бурячківським) Отже, на основі отриманої інформації, можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за ОНП у цілому враховують особливості самої ОНП. При цьому в ОНП зазначені вимоги щодо попередньої освіти – «Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти з підготовки магістрів зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» або Освітньо-професійна програма за спеціальністю 7.12020101 «Фармація». Ступінь освіти – Магістр або Спеціаліст Кваліфікація професійна – Провізор». Виходячи з невеликої кількості аспірантів та здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» за спеціальністю «Фармація, промислова фармація», а також доволі великої потреби у висококваліфікованих фахівцях (заявлено представниками роботодавців, д. хім.н. Р. Є. Хомяк, к. хім. н. І. Б. Стельмахом) та наявності інших ЗВО Одеського регіону ЕГ рекомендувала ОНМедУ внести зміни до ОНП з можливістю залучення до навчання випускників зі споріднених спеціальностей, що не суперечить Законодавству України.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Право на академічну мобільність здобувачами ВО ОНМедУ, а також можливість зарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти унормовано розділами 5-6 «ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті» (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>), яке є у відкритому доступі. Дане право може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співпрацю в галузі освіти, міжнародних програм та проєктів (<https://onmedu.edu.ua/ka1-navchalna-akademichna-mobilnist/>), договорів про співпрацю між університетом або його основними структурними підрозділами та іноземними вищими навчальними закладами (науковими установами) їх основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване співробітниками та студентами університету

з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів (<https://onmedu.edu.ua/kreditna-mobilnist/>). Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності в ОНМедУ ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у вищому навчальному закладі – партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою вищого навчального закладу, у якому здобувач навчається на постійній основі. Трансфер кредитів в ОНМедУ може здійснюватися у порядку зарахування кредитів, які були встановлені здобувачам під час навчання на інших освітніх програмах, в інших освітніх установах, у рамках програм академічної мобільності. ЗВО надав скан-копії договорів з іншими ЗВО, в тому числі закордонними, що передбачають академічну мобільність здобувачів ВО, прикладів мобільності, а також зарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО в рамках ОНП «Фармація, промислова фармація» не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за ОНП «Фармація, промислова фармація» не було, при цьому аспіранти демонструють певні елементи отримання таких знань під час участі в конференціях, симпозіумах, тощо. Експертною групою, під час проведення зустрічі з аспірантами, проведено роз'яснення основних принципів зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, при зустрічі з адміністративно-допоміжним персоналом дане питання обговорювалось з нач. навчального відділу Чернявською Г. В. та із зав. аспірантурою Дідіченко Л. В. Закладу вищої освіти рекомендовано розробити і оприлюднити «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (а також за дуальною формою) та оприлюднити його на офіційному сайті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Інформація про правила прийому на навчання по ОНП та вимоги до здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії оприлюднені на сайті ОНМедУ. Правила прийому в аспірантуру є прозорими і забезпечують доступ до навчання за прозорим конкурсом. Вимоги до вступників враховують особливості ОНП «Фармація, промислова фармація» та специфіку III рівня вищої освіти (доктор філософії). Вступники, які підтвердили свій рівень знання іноземної мови дійсним сертифікатом міжнародного зразку відповідного рівня (не нижче B2) звільняються від складання вступного іспиту з іноземної мови. Правила визнання результатів навчання аспірантів, отриманих в інших закладах освіти, в тому числі під час академічної мобільності, оприлюднені на сайті Університету, є фрагментом «Положення про організацію освітнього процесу здобувачами ВО в ОНМедУ», є прозорими і доступними. Експертна група ознайомила з рядом договорів та угод з ЗВО та науково-дослідними установами у сферах освіти, науки та академічних обмінів (навчальна практика, навчання, наукове стажування). Аспіранти підтвердили свою обізнаність у різних формах освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Експертною групою рекомендовано переглянути ОНП в контексті категорій здобувачів, які можуть вступати на навчання за 3-м освітньо-науковим рівнем спеціальності «Фармація, промислова фармація», також як рекомендація до ЗВО - продовжити наповнювати, актуалізувати інформацію на сайті ЗВО, сторінках відділів, в тому числі на сторінці приймальної комісії необхідно оприлюднити програми вступного іспиту зі спеціальності, вступного комбінованого іспиту з іноземної (англійської, німецької або французької) мови. Крім того закладу вищої освіти рекомендовано розробити і оприлюднити «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (а також за дуальною формою) та оприлюднити його на офіційному сайті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою є чіткими та доступними, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу у встановлені строки. Правила

прийому в аспірантуру є прозорими і забезпечують доступ до навчання за прозорим конкурсом. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, які отримані в інших закладах освіти, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Загалом відповідає критерію 3. ЗВО рекомендовано регламентувати можливість залучення до навчання випускників зі споріднених спеціальностей, а також оприлюднити програми вступного іспиту зі спеціальності, вступного комбінованого іспиту з іноземної мови. Виявлені слабкі сторони можуть бути усунені упродовж стислого часу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Студентоцентроване навчання за ОНП спеціальності «Фармація, промислова фармація» забезпечується шляхом вибору здобувачами форми навчання – очної, заочної, а також можливістю вибору дисциплін відповідно до специфіки наукового дослідження. Крім того є практика підготовки докторів філософії через їх навчання як здобувачів (Литвинчук І. В. є асистентом кафедри, вступила на аспірантську програму, з 1 вересня 2021 року планує розпочинати навчання за ОНП, проводить набір експериментального матеріалу). Під час відео-зустрічі із науково-педагогічним персоналом була отримана інформація щодо цілей та програмних результатів навчання (ПРН), які забезпечуються наступними методами навчання: розв'язання ситуаційних задач; дискусії з проблемних ситуацій; виконання письмових завдань; індивідуально-контрольна співбесіда; тести контролю знань. Серед найбільш типових форм навчання використовуються: лекція, мультимедійна презентація, практичне, семінарське заняття, опитування. Також, заклад частково використовує інноваційні методи навчання і викладання: метод «мікрофону», метод груп, дебати, конференції (доц. Ляшенко Д. М.). Позитивним є використання форм та методів навчання, які відповідають студентоцентрованому підходу, адже на ОНП забезпечено вільне обрання вибіркового дисциплін сукупним обсягом 28,3 % кредитів ЄКТС (<https://onmedu.edu.ua/vibirkovi-komponenti-farmacija-promislova-farmacija/>). Навчальним планом визначається перелік обов'язкових дисциплін (71,7% від загального обсягу). При цьому самостійна робота складає 50% від загального обсягу. Вивчення обов'язкових та вибіркового дисциплін здійснюється на 1 та 2 роках навчання аспірантів та здобувачів (підтверджено асп. Шишкіним І.). Програмні результати дисциплін представлені в робочих навчальних програмах (<https://onmedu.edu.ua/obov-jazkovi-komponenti-farmacija-promislova-farmacija/>). Таким чином, методи та форми навчання дозволяють досягти ПРН і відповідають цілі ОНП. Для забезпечення студентоцентрованого навчання передбачено залучення здобувачів до розробки освітніх та навчальних програм, їх періодичного перегляду. При співбесіді аспіранти не змогли дати підтвердження їх залученості до процесу перегляду освітніх компонентів, хоча експертній групі наданий протокол засідання робочої групи з розробки ОНП №3 від 20.02.2020 р., в якому зазначені пропозиції Шишкіна І. щодо розширення переліку вибіркового дисциплін і формування навчального плану (додаток 4.1). Під час зустрічі 11 голова товариства молодих вчених Філоненко О. В. (представник у Вченій раді університету) зазначила, що бажаючі можуть вносити корективи в діючі положення, освітні програми. Аспіранти університету під час планування дисертаційних досліджень мають вільний вибір тем досліджень із переліку тем, що розробляються згідно наукових напрямів кафедр (підтверджено асп. Юнусовою С.).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Загальна інформація про ОНП та організацію освітнього процесу в університеті надається студентам під час організаційної зустрічі з представниками відділу аспірантури після зарахування. Під час відео-зустрічі з аспірантами (Шишкіним І., Юнусовою С., Литвинчук І.) була надана інформація, що вони отримують всі необхідні дані про освітній процес у відділі аспірантури, який комунікує з ними через групи, створені в месенджерах, також шляхом телефонних дзвінків. Інформацію щодо критеріїв та методів оцінювання здобувачі, окрім відділу аспірантури, отримують на кафедрах на початку вивчення кожної дисципліни (підтверджено на зустрічі 10 з НПП). Також кожному аспіранту створюється корпоративна пошта, через яку вони мають доступ до персональних кабінетів АСУ та системи Moodle (підтверджено аспірантом 4 курсу І. Шишкіним). У персональних кабінетах АСУ (<https://info.odmu.edu.ua/>) аспірант отримує загальну інформацію щодо лекційного та практичного матеріалу, каталог вибіркового дисциплін тощо. За даною ОНП інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання дисциплін наведена в робочих програмах дисциплін. Робочі програми доступні для перегляду стейкхолдерами на офіційних сторінках кафедр (<https://onmedu.edu.ua/gobochi-programi/>), а також доступні в системі електронного навчання на платформі Moodle. Під час резервної зустрічі проректором з перспективного розвитку університету Борщ В. І. була продемонстрована система електронного навчання та підтверджена наявність робочих програм дисциплін, які відображають результати навчання, структуру дисциплін, теми лекцій, практичних занять та самостійної роботи, методи навчання та контролю, методичне забезпечення. Інформація про підсумковий контроль з нормативних дисциплін та дисциплін за вибором відображена в розкладі занять для аспірантів (додаток 4.2). При цьому ЕГ вважає за доцільне поглиблювати інформативну складову навчально процесу, а саме на сторінці відділу аспірантури оприлюднювати розклад занять та силабуси з дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Наукова робота є обов'язковою частиною навчання аспірантів та виконується згідно затвердженого індивідуального плану (додаток 4.3). Навчання поєднане з дослідженнями на базі Інституту стоматології і щелепно-лицевої хірургії НАМН України в рамках якого проводяться спільні науково-дослідні роботи. На підтвердження цього факту заклад надав договір (додаток 4.4, підтверджено на співбесіді аспірантом Шишкіним І.), однак термін дії договору закінчився 01.11.2020 р. і його потрібно перезатвердити. Результати досліджень можуть впроваджуватися у науково-дослідну роботу кафедр та відповідають науковим інтересам здобувачів. Заклад регулярно проводить ряд заходів та конференцій, в тому числі Міжнародний медичний конгрес «Сучасні теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини» для студентів та молодих вчених, де науковці ОНП за фармацевтичним напрямком мають можливість представити свої наукові роботи на секції «Фармакологія та фармація» (акцентовано під час зустрічі 10 з НПП проф. Ханжи В. Б.). Існує сторінка студентського наукового товариства та товариства молодих вчених (<https://onmedu.edu.ua/nauka/studentske-naukove-tovarisstvo-ta-rada-tovarisstva-molodih-vchenih/>), однак вона потребує удосконалення (з питань діяльності за ОНП «Фармація, промислова фармація»). Здобувачі публікують результати своїх наукових робіт в різних виданнях, в тому числі за кордоном в журналах, що індексуються провідними наукометричними базами (додаток 4.5), мають змогу апробувати результати своїх досліджень під час науково-практичних конференцій, зокрема аспірант Шишкін І. в 2019 р. представив результати власних досліджень у постерній доповіді на Міжнародному конгресі (Молдова) (додаток 4.6) та має публікації, що відповідають 3-му рівню вищої освіти (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57197781457&zzone=>). Публікації аспірантів, теми їх наукових робіт (додаток 4.7) відповідають цілям ОНП та спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Проаналізувавши робочі програми з нормативних дисциплін (<https://onmedu.edu.ua/obov-jazkovi-komponenti-farmacija-promislova-farmacija/>), встановлено, що загалом зміст освіти відповідає науковим досягненням та сучасним практикам у фармації. Наприклад, науковим напрямком кафедри фармацевтичної хімії є вивчення амонієвих гексафторосилікатів як перспективних антикарієсних агентів; на підставі наукових результатів даної теми було оновлено зміст робочої програми вибіркової навчальної дисципліни «Фторидні компоненти засобів лікування та профілактики карієсу». Під час зустрічі 10 з НПП доц. Фізор Н. С. довела до відома експертної групи практичну значимість навчальної дисципліни «Фармацевтична біотехнологія», що відображає останні тенденції розвитку спеціальності. Д. фарм. н. Борисюк І. Ю. навела приклад зміни освітньої складової дисципліни «Розробка лікарських засобів» з урахуванням сучасних тенденцій розробки ліків (та з огляду на пропозиції роботодавців). Слід зауважити, що дисципліна «Особливості медичного перекладу» належить до блоку обов'язкових дисциплін, хоча представлена робоча програма як вибіркова дисципліна (https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/5___1.pdf). При цьому ЕГ вважає, що перегляду робочих програм потрібно приділяти більше уваги та проводити їх перезатвердження, в тому числі з урахуванням думки аспірантів (за результатами їх анкетування з даного приводу).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Кафедра фармацевтичної хімії фармацевтичного факультету ОНМедУ має тривалу (з 2012р.) і продуктивну співпрацю з Інститутом прикладної фізики АН Республіки Молдова (додаток 4.8). Профілі викладачів ОНП «Фармація» представлені на міжнародних сайтах науковців, таких як ORCID, ResearchGate, ResearcherID, Scopus та Google Scholar (як приклад – профіль гаранта, завідувача кафедри фармацевтичної хімії Гельмбольдта В.О. <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6603886992>). Аспіранти ОНП приймають участь у конференціях за кордоном: у Молдові та Чехії (Шишкін І.), що підтверджено програмами та тезами відповідних конференцій. З матеріалів відомостей про самооцінювання ОНМедУ проводить співпрацю з медичними ЗВО з різних континентів та країн, загальна кількість працюючих договорів про співробітництво та партнерство дорівнює 45 з 22 країн світу. Комісії надано 7 договорів з зарубіжними закладами вищої освіти, зокрема: Іспанії, Італії, Молдови, Німеччини (2 договори), Польщі, Румунії. З метою ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки у галузі фармації старший викладач кафедри фармакології та фармакогнозії, к.б.н. Приступа Б. В. пройшов онлайн стажування “New and innovative teaching methods”, Malopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (Польща) (скан-копії щодо підвищення кваліфікації за запитом експертній групі не надані). Для здійснення належного супроводу освітньої діяльності аспіранти та професорсько-викладацький склад мають доступ до науково-практичних журналів англійською мовою «Acta Pharmaceutica (The Journal of Croatian Pharmaceutical Society)», «European Pharmaceutical Journal (Acta Facultatis Pharmaceuticae Universitatis Comenianaе (formerly))», наукометричних баз даних Web of Science та Scopus, видавництва McGraw Hill Access Medicine, Hinari.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Студентоцентроване навчання за ОНП спеціальності «Фармація, промислова фармація» забезпечується шляхом вибору здобувачами форми навчання, вибіркового дисциплін відповідно до специфіки наукового дослідження, а також обрання самої тематики дисертаційної роботи. Також, заклад використовує різні методи навчання і викладання, що дозволяють досягти ПРН і відповідають цілі ОНП. Поєднання навчання та дослідження для аспірантів реалізується через договори про співпрацю, укладені як з вітчизняними установами, так і міжнародними закладами вищої освіти. Позитивною практикою є хороший показник висвітлення матеріалів наукових досліджень аспірантів у високоіндексованих наукометричних базах Scopus та Web of Science), що відповідають 3-му рівню вищої освіти, цілям ОНП та спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано перегляд та вдосконалення робочих програм навчальних дисциплін проводити з урахуванням думки здобувачів вищої освіти. ЕГ рекомендує посилити використання інноваційних методів навчання для досягнення цілей та програмних результатів навчання, зокрема, використовувати в навчальному процесі наступні інноваційні методи навчання: дискусія із запрошенням фахівців, ділова (рольова) гра; «займи позицію»; коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників; майстер-класи; публічний виступ. Крім того необхідно ввести практику проведення анкетування серед аспірантів та здобувачів щодо оцінки рівня задоволеності методами навчання і викладання в ОНМедУ, враховувати думку аспірантів з приводу оновлення змісту освітнього процесу. При цьому ЕГ вважає, що бажано розробити та оприлюднити силабуси з дисциплін. Офіційно оприлюднювати інформацію щодо міжнародної наукової діяльності аспірантів та НПП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНМедУ за ОП «Фармація» має належним чином врегульований власними нормативними документами освітній процес, який спрямований на розвиток визначених у ОНП компетентностей та програмних результатів навчання. Методи викладання спрямовані на активне залучення студента до процесу пізнання та в цілому відповідають принципам студентоцентрованості. Освітня діяльність закладу відповідає критерію 4 «Навчання і викладання за освітньою програмою». Виявлені недоліки можуть бути усунені протягом незначного проміжку часу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

В університеті контрольні заходи проводяться відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ» (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Навчальна діяльність аспірантів (здобувачів) контролюється на практичних заняттях під час поточного контролю відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача з аспірантами. Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою, які в подальшому трансформуються у 200-бальну. Загальна оцінка успішності з дисципліни є рейтинговою і виставляється за 200 бальною шкалою (<https://onmedu.edu.ua/obov-jazkovi-komponenti-farmacija-promislova-farmacija/>), також має визначення за системою ECTS (ЕГ пропонує ЗВО в програмах з дисциплін навести уточнення щодо виставлення оцінок за даною шкалою: А - кращі 10%; В - наступні за ними 25%; С - наступні за ними 30%; D - наступні за ними 25%; Е - наступні за ними 10%; для неуспішних студентів ставляться оцінки FX і F) та традиційною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано), прийнятою в Україні (зі слів проф. Ганжи В. Б.). Роз'яснення щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання висвітлені також у робочих програмах навчальних дисциплін. Форми підсумкового контролю – залік, диференційований залік та іспит (зазначені в робочих програмах та навчальному плані <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Navch-plan-Farmacija.pdf>). Зі слів аспірантки Юнусової С., інформація стосовно форм та методів контрольних заходів доводиться до відома здобувачів на першому занятті і є зрозумілою. Експертна група відмічає заздалегідь оприлюднені контрольні заходи та критерії їх оцінювання. На сайті електронного навчання відсутні приклади питань, тестових завдань, білетів до іспитів, що може допомогти аспірантам, особливо при навчанні в онлайн-форматі.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти третього освітньо-наукового рівня зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» відсутній. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти відбувається шляхом публічного захисту дисертації на засіданні разової Спеціалізованої вченої ради. Захисту дисертацій аспірантів даної ОНП поки що не було, при цьому ОНМедУ має позитивний досвід створення разових рад із захисту phd-аспірантів з інших спеціальностей (підтверджено на зустрічі зав. аспірантурою Дідіченко Л. В.). Практично готовий до створення разової ради щодо захисту дисертаційної роботи асп. Шишкін І. О., гарант ОНП, який є керівником даного аспіранта обізнаний з процедури створення разової ради. Попередньо звіт аспіранта про виконання освітньо-наукової програми доктора філософії заслуховується двічі на рік: за перші півроку – до 1 лютого на кафедрі і в травні-червні здійснюється річна атестація на Вченій раді факультету (Дідіченко Л.В. – завідувачка аспірантури). Атестація відбувається з обов'язковим заслуховуванням аспіранта про результати його роботи на засіданні кафедри. ЕГ рекомендує до такого обговорення залучати як можна більшу кількість докторів наук за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», які можуть надати корисні поради з проблемних питань. На запит переліку наукових публікацій аспірантів було надано інформацію про публікацію наукових статей у закордонних та вітчизняних виданнях, наприклад: • Gelmboldt V.O., Anisimov V.Yu., Shyshkin I.O., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Synthesis, crystal structures, properties and carries prevention efficiency of 2-, 3-, 4-carboxymethylpyridinium hexafluorosilicates // J. Fluorine Chem. – 2018. – V. 205, № 1. – P. 15-21. (Scopus). • Gelmboldt V.O., Shyshkin I.O., Anisimov V.Yu., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Bis(3-hydroxymethylpyridinium) hexafluorosilicate monohydrate as a new potential anticaries agent: Synthesis, crystal structure and pharmacological properties // J. Fluorine Chem. – 2020. – V. 235. Article 109547. (Scopus). • Gelmboldt V.O., Shyshkin I.O., Ognichenko L.N., Kuz`min V. E. QSPR models for water solubility of ammonium hexafluorosilicates: analysis of the effects of hydrogen bonds // Struct. Chem. – 2021. – V. 32 № 1. – P. 309-319. (Scopus).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ» (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Цей документ оприлюднений на сайті університету та знаходиться у вільному доступі. Перелік контрольних заходів із дисциплін зазначених в НП (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Navch-plan-Farmacija.pdf>). Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ» іспити та диференційовані заліки проводяться наприкінці семестру згідно з розкладом, який затверджується ректором університету і доводиться до відома аспірантів і викладачів не пізніше, ніж за місяць до початку сесії. Перед кожним іспитом обов'язково проводиться консультація. Іспити приймають екзаменатори, які затверджуються наказом ректора. Зміст і структура екзаменаційних білетів визначаються рішенням відповідної кафедри та затверджуються проректором з науково-педагогічної роботи. Для забезпечення об'єктивності на кафедрі при проведенні іспиту обов'язковим є застосування листа відповідей здобувача формату А4 за підписом завідувача, який видається студенту на іспиті. Лист відповідей зберігається на кафедрі до закінчення екзаменаційної сесії та надається на вимогу апеляційної комісії для розгляду, при необхідності. Процедура врегулювання конфлікту інтересів представлена «Положенням про політику та процедури запобігання, попередження та врегулювання конфліктних ситуацій в ОНМедУ» (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Polozhennja-pro-politiku-ta-proceduri-zapobigannja-poperedzhennja-ta-vreguljuvannja-konfliktnih-situacij-v-ONMedU.pdf>). Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ». На зустрічі 10 деканом фармацевтичного факультету Анісімовим В. Ю. була озвучена процедура подачі заяви до адміністрації університету щодо незадоволеності результатом оцінювання знань під час проведення контрольних заходів. Апеляція має бути розглянута протягом доби з моменту подачі заяви. В результаті обговорення предмету апеляції комісією виносяться рішення про підвищення оцінки або залишення оцінки без змін. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів за ОНП, що акредитується, а також конфліктних ситуацій не було. Таким чином, правила проведення контрольних заходів у ОНМедУ є чіткими та продуманими.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Для формування політики академічної доброчесності заклад розробив нормативні документи, серед яких «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності ОНМедУ», «Положення про Комісію з запобігання академічного плагіату в наукових та науково-методичних роботах» (доповідь голова комісії, проф. Вастьянов Р. С.). Документи оприлюднені на сайті ОНМедУ у спеціальному розділі, присвяченому інформації з питань біоетики та антиплагіату (<https://onmedu.edu.ua/nauka/antiplagiat/>). Також в університеті розроблене

«Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників ОНМедУ» (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>). Академічна доброчесність популяризується серед здобувачів вищої освіти ОНП в межах навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» (підтвердила асп. Юнусова С.). Розроблена Анкета з академічної доброчесності, хоча на запити надати приклади заповнених анкет та звіти щодо результатів проведення анкетування заклад не відреагував. В університеті діє Комісія з запобігання академічного плагіату, яка є відповідальною за проведення перевірок. У відомостях про самооцінювання надана інформація про те, що перевірка оригінальності тексту здійснюється автоматизовано чотирма програмами “eTXT Антиплагіат”, “Advego Plagiatus”, “Shingles Expert”, “Anti-Plagiarism”, аналіз сайту університету відображає що, в якості технологічного рішення для пошуку академічного плагіату заклад користується програмою StrikePlagiarism.com (<https://onmedu.edu.ua/nauka/antiplagiat/>). За технічну перевірку робіт на наявність плагіату відповідає Бєсєда Я. В. (підтверджено під час зустрічі 9), який зазначив сучасним вимогам, а також зазначив процент унікальності, що дозволяє дати висновок про відповідність роботи сучасним вимогам. В ЗВО здійснюється перевірка статей, дипломних робіт, академічних текстів, зокрема, дисертаційних робіт та авторефератів, виконаних співробітниками університету; монографій та навчально-методичних посібників, з метою запобігання неправомірних запозичень (проф. Рожковський Я. В.). Також у відомостях про самооцінювання зазначена інформація про наявність «Положення про порядок перевірки у ОНМедУ текстових документів – кандидатських і докторських дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність плагіату», але даний документ потрібно оприлюднити на сайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Заклад має достатньо розвинену систему контролю результатів навчання. Поточний контроль структурований та включає в себе оцінювання виконання студентом різних видів навчальних завдань. Витримана процедура проведення контрольних заходів яка регламентована нормативним документом. Оприлюднена процедура оскарження результатів оцінювання. ЗВО популяризує серед здобувачів вищої освіти академічну доброчесність шляхом включення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» в обов'язкові компоненти ОНП, крім того ЗВО створив умови для технічної перевірки на антиплагіат, також працює Комісія з запобігання академічного плагіату в наукових та науково-методичних роботах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

За результатами аналізу звіту самооцінювання та відповідних співбесід ЕГ рекомендує на інформаційних стендах кафедр розмістити інформацію щодо контрольних заходів, а також наповнити сторінки кафедр інформацією щодо оцінювання, а також приклади питань, тестових завдань, білетів до іспитів. Залучати зовнішніх екзаменаторів для проведення контрольних заходів з метою об'єктивного їх оцінювання. Систематично проводити анонімне опитування аспірантів щодо академічної доброчесності, отримані результати використовувати в навчальному процесі. ЕГ рекомендує до атестацій здобувачів освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» залучати як можна більшу кількість докторів наук за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», які можуть надати корисні поради з проблемних питань підготовки та захисту дисертаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Заклад має достатньо розвинену систему контролю результатів навчання. Форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання є доступними для здобувачів і зрозумілими. Відповідні процедури достатньо детально описані у «Положенні про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ», а критерії - в робочих програмах дисциплін. Разом із результатами поточного та підсумкового контролю за визначеним порядком формується оцінка студента з дисципліни. Таким чином, правила проведення контрольних заходів реалізують достатній рівень забезпечення об'єктивності із збереженням можливості прямої співбесіди із здобувачем. В ЗВО налагоджена система проведення як поточної так і підсумкової атестації аспірантів. Вибудована система, щодо дотримання академічної доброчесності. Зазначені пропозиції, на думку ЕГ, дозволять ЗВО покращити діяльність за даним критерієм.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До викладання за даною ОП залучено 23 представники академічного персоналу, з них із науковим ступенем - 23 (100%), із вченим званням - 18 (78,3%). Серед викладачів 52 % - чоловіки та 48 % - жінки. Середній стаж викладачів – 17 років. Таким чином склад академічного персоналу має максимальну частку НПП з кваліфікацією за третім рівнем вищої освіти та є доволі гармонійним за гендерним та віковим параметрами. Вміст таблиці 2 відомостей про самооцінювання не містить інформацію щодо спеціальності викладачів за дипломом про вищу освіту або за науковим ступенем, тому експертній групі довелося залучати для аналізу відкриту інформацію про викладачів із сторінок кафедр ОНМедУ. Проведений таким чином аналіз виявив, що академічна та професійна кваліфікація викладача відповідає дисципліні, яку доручено йому проводити. Отже, колектив викладачів, задіяних до реалізації ОП, має змогу забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти (аспірантами) визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. Ліцензійні умови передбачають співвіднесення викладачів із спеціальністю, при цьому аналіз таблиці 2 виявив деякі неспівпадіння відповідності активностей до відведеної дисципліни. А саме доц., к. мед. н. Стречень С. Б., к-ра загальної фармації, з курсом клінічної фармакології, відповідає ліцензійним умовам щодо викладання дисципліни «Персоніфікована фармакотерапія з огляду доказової медицини», при цьому є незрозумілим долучення даного викладача до забезпечення дисципліни «Культура професійного мовлення».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура добору викладачів відбувається відповідно до «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» вирішує Вчена рада університету (<https://onmedu.edu.ua/zagalna-informacija/vchena-rada-universitetu-ta-vcheni-radi-fakultetiv/>) у відповідності до положення (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Polozhennja-VR-stranicy.pdf>). Конкурсний відбір проводиться на засадах: відкритості, гласності, законності, рівності прав членів кадрової комісії, колегіальності прийняття рішень кадровою комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Обов'язковою умовою конкурсного добору викладачів є необхідний рівень кваліфікаційних характеристик відповідно до посади (освіта, науковий ступень та вчене звання, стаж, професійні знання, результати науково-дослідницької діяльності у певній сфері). Про практику застосування процедури добору кадрів експертна група отримала інформацію під час виступу начальника відділу кадрів Мельник С. Б. Професіоналізм викладачів в ОНМедУ оцінюється конкурсною комісією, а також додатково аналізується за результатами опитування здобувачів освіти. Процес конкурсного добору викладачів складається з наступних етапів: 1) Затвердження кандидатури на вакантну посаду на кафедрі (за результатами їхньої професійної та наукової діяльності, на основі звіту про діяльність); 2) Проходження конкурсної комісії; 3) Затвердження кандидатури на Вченій раді факультету (для асистентів та старших викладачів) або Вченій раді ОНМедУ (для доцентів, професорів та завідувачів кафедри). Перелік вакантних посад, штатна чисельність публікуються на офіційному ресурсі університету (<https://onmedu.edu.ua/zagalna-informacija/publiczna-informacija/kadrovi-pitannja/>). Під час інтерв'ю встановлено, що викладачі ознайомлені з умовами порядку проведення конкурсу.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці, що представляють визнані науково-дослідні установи (Фізико-хімічний інститут НАН України ім. О.В. Богатського, Інститут стоматології та щелепно-ліцевої хірургії НАМН України), фармацевтичне підприємство ТДВ «Інтерхім» залучені до організації та реалізації освітнього процесу. Основними формами такого залучення є виконання на базі зазначених установ фрагментів досліджень дисертаційних робіт в порядку науково-технічного співробітництва; залучення роботодавців до участі у експертизі (рецензуванні) освітніх програм. Вказана співпраця проводиться в рамках угод, укладених між ОНМедУ та роботодавцями (на прохання членів експертної групи надана угода про співробітництво з Інститутом стоматології та щелепно-ліцевої хірургії НАМН України). При спілкуванні з роботодавцями на зустрічі 7 було озвучено, що роботодавці проводять консультування ЗВО в усній формі. При цьому як додатковий документ наданий протокол № 9 від 22 травня 2020 року засідання кафедри технології ліків з роботодавцями, де були присутніми академік АМН України, професор Головенко М. Я., директор з виробництва компанії «ІнтерХім» Стельмах І. Б. На засіданні були висунуті пропозиції від роботодавців щодо внесення змін до кількості годин та назв тем самостійної роботи в робочій програмі. Аналіз робочої навчальної програми вибіркової дисципліни «Розробка лікарських засобів» частково підтвердила введення в дію пропозицій роботодавців, при цьому кількість годин практичних занять з тем «Доклінічні дослідження» та «Клінічні дослідження» в програмі не змінено.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

При співбесіді з представниками роботодавців директор з виробництва ТДВ «Інтерхім» Стельмах І. Б. зазначив, що його підприємство на постійній основі проводить зустрічі зі студентами та аспірантами ОНМедУ. Дані зустрічі відбуваються на підприємстві (підтвердила здобувач Литвинчук І. В.). Під час зустрічі 7 декан фармацевтичного факультету сказав, що заплановані виступи Visit-професорів, що відкладаються за умов карантинних обмежень. При цьому ЕГ рекомендує більш активно залучати роботодавців (професіоналів-практиків) та експертів галузі до освітнього процесу – читання лекцій, проведення занять, прийому заліків чи іспитів з дисциплін (в тому числі в онлайн-форматі на базі платформ Teams, Zoom, GoogleMeet).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації здійснюється за затвердженими планами-графіками (що потрібно додатково оприлюднити на сторінці відділу кадрів, або іншого відповідального відділу). Університет організовує курси підвищення кваліфікації з метою удосконалення рівня професійної майстерності викладачів, стимулює НПП до поліпшення викладацької майстерності шляхом проходження стажувань, циклів удосконалення, міжнародних семінарів, майстер-класів та стажувань. Наприклад, на базі кафедри фармацевтичної хімії проведено виїзне засідання кафедр медичних та фармацевтичних вищих навчальних закладів України, які здійснюють викладання дисциплін «Фармацевтична хімія» та «Стандартизація лікарських засобів» (<https://onmedu.edu.ua/viizne-zasidannja-orognih-kafedr-vnz-ukraini/>). Також до 2019 року щорічно організовувались курси підвищення кваліфікації для науково-педагогічного складу Університету від Харківської медичної академії післядипломної освіти (підтверджено гарантом ОНП, проф. Гельмбольдтом В. О.).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Заклад має систему стимулювання викладачів до якісної праці та розвитку (підтверджено на зустрічі з НПП проф. Рожковским Я. В.). В ОНМедУ запроваджене матеріальне та нематеріальне заохочення викладачів за особливі досягнення у вигляді нагородження грамотами, подяками та/або грошовими преміями. Розроблено «Положення про преміювання працівників ОНМедУ» (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polozennya.pdf>). Розмір премії конкретного працівника залежить від особистого внеску в результати роботи структурного підрозділу/університету, не обмежується граничними розмірами та встановлюється на підставі клопотання проректора відповідного профілю роботи та/або керівника структурного підрозділу, за погодженням Комісії з преміювання Одеського національного медичного університету. В Положенні визначений перелік показників преміювання. До нематеріальних форм стимулювання відносяться курси підвищення кваліфікації за рахунок університету. Під час зустрічі 9 із адміністративно-допоміжним персоналом проректор з НПП В. Г. Марічерда повідомила, що на громадському обговоренні знаходиться Проект Положення про рейтинг НПП (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/Proiekt-Polozhennja-pro-rejting-NPP.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічний колектив, який залучений до викладання за даною ОП, повністю складається із осіб, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, і при цьому контингент викладачів залишається доволі гармонійним за гендерним та віковим параметрами. Під час конкурсного добору застосовуються зрозумілі стандартні правила, які передбачають врахування професійного рівня претендента та його досягнень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Експертна група виявила недостатнє інформаційне наповнення сторінок кафедр та представлення інформації про кожного викладача на офіційному сайті закладу, рекомендує активізувати співпрацю з роботодавцями та професіоналами практиками чи експертами в галузі в плані їх долучення до організації та проведення освітнього процесу. Також доречно передбачити проведення тематичних семінарів, тренінгів, вебінарів та інших заходів підвищення кваліфікації за різною тематикою для вибору викладача з метою їх професійного розвитку та вдосконалення. Розширити можливості професійного розвитку через закордонні стажування та програми обміну. ЗВО рекомендовано впровадити рейтингову систему оцінювання діяльності викладачів та кафедр ОНМедУ. «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних на науково-педагогічних працівників» має бути оприлюднено на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 6.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Викладання за ОНП «Фармація, промислова фармація» забезпечується висококваліфікованими кадрами серед яких доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, які підвищують власний рівень викладацької майстерності, є активними науковцями, методистами та мають досвід викладацької діяльності. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності НПП, при цьому гарант ОНП та викладачі знаходяться в постійному контакті з представниками роботодавців.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Результати перевірки МТЗ ОНМедУ, показали, що воно є недостатнім для забезпечення цілей ОНП. В ЗВО створена навчально-виробнича лабораторія (зустріч 1, Марічерета В. Г.) на базі якої є сучасне обладнання (додаток 7.1.1) для виконання медико-біологічних досліджень. Але здобувачі ОНП не проводили там дослідження, так як тематика їх наукових робіт не відповідає діяльності лабораторії (зустріч 4). Огляд МТЗ та перелік обладнання на кафедрах (додаток 7.1.2) показав, що МТЗ недостатнє та застаріле для виконання науково-дослідної діяльності з промислової технології ліків, виконання хіміко-аналітичних, -синтетичних робіт (для фармацевтичної/органічної хімії, фармакогнозії, ботаніки тощо). Але за рахунок договорів ОНМедУ про співпрацю з іншими підприємствами і ЗВО (додатки 7.1.3-4), здобувачі мають змогу проводити науково-дослідну діяльність з долученням обладнання цих закладів. Наприклад дослідження з наукової роботи асп. Шишкіна проводили на базах Державного Університету медицини та Фармації ім. Н. А. Тестеміцану (Кишинів), ФХІ ім. О. В. Богатського НАН України, інституту стоматології та щелепно-ліцевої хірургії (Зустріч 4), є співпраця з каф. фармакології ТМУ (зустріч 5, Рожковський Я. В.). Стельмах І. Б. (ГДВ «Інтерхім») повідомила ЕГ, що підприємство, що він представляє готове надати можливість здобувачам ОНП проводити свої дослідження на їх базі (Зустріч 7). У 2020 році, близько 60 млн. грн було витрачено ОНМедУ на закупівлю обладнання для потреб усіх кафедр (зустріч 3, Руденко М. О.), але детальне вивчення показало, що це розхідні матеріали для медичної лабораторії та устаткування для навчання (проектори, точки доступу, телевізори, тощо (додаток 7.1.5 – 7.1.6)), а не для здійснення науково-дослідних робіт за фахом «Фармація». Д. фарм. н. Борисюк І. Ю повідомила що для промислової технології ліків ЗВО закупив ваги, екстрактор Сокслета (зустріч 5), але на запит задокументованих доказів ЕГ не отримала. Згідно наданих звітів (запит через Нац. Агентство) за останні 3 роки, витрат з боку ЗВО на забезпечення ОНП не підтверджено. Бібліотека університету (<https://onmedu.edu.ua/biblioteka>) має літературний фонд майже 900 тис документів українською та ін. мовами, що постійно поповнюються. З 2020 році в ЗВО діє доступ до наукометричних баз Web of Science, Core Collection, Scopus та ScienceDirect. Під час огляду МТЗ, ЕГ побачила, що бібліотека ОНМедУ є автоматизованою, зручною та сучасно обладнаною. Також ЕГ були показані великі сучасні комп'ютерні класи (огляд МТЗ), а тому забезпечення комп'ютерами є достатнім. У системі Moodle (<https://info.odmu.edu.ua/>) за дисциплінами викладені ОП, навчально-методичні матеріали (лекції, для деяких дисциплін – підручники, тощо) але завдання для самостійної роботи, самооцінювання та тестування відсутні (Резервна зустріч, проректор з НПП Борщ В. І.). Університет має ліцензію на право роботи з прекурсорами (зустріч 5, проф. Гельмбольдт В. О.). На сайтах кафедр навчально-методичні матеріали відсутні.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ОНМедУ бібліотека надає безоплатний доступ до наукометричних баз Scopus, Core Collection та ScienceDirect. При проведенні опитування здобувачів ОНП та науково-педагогічних працівників підтверджено, що доступ до навчальних ресурсів, об'єктів інфраструктури є безкоштовним та вільним. Наразі кафедра фармацевтичної хімії виконує спільну держбюджетну тему, що дозволяє закуповувати реактиви та розхідні матеріали за бюджетні кошти (Зустріч 5, проф. Гельмбольдт В. О.). Також кафедра фармакології та фармакогнозії отримала державне фінансування (Зустріч 5, Рожковський Я. В.). При спілкуванні зі здобувачами (Зустріч 4), ЕГ повідомили, що для наукових досліджень лабораторних тварин та деякі реактиви аспіранти купували за власний рахунок (зустріч 4). Для виявлення і врахування потреб здобувачів освіти доктора філософії проводиться анкетування (<https://onmedu.edu.ua/zagalna-informacija/potochni-anketuvannja/>). ЕГ не отримала окремих результатів опитування аспірантів, а тому працювала із загальними. Згідно результатами опитування здобувачі здебільшого незадоволені наявним МТЗ (Ind.= 0,2) (додаток 7.3.2-4).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Після дистанційного спілкування зі здобувачами (зустріч 4) та огляду МТЗ, ЕГ впевнилась в тому, що здобувачі навчаються, працюють та відпочивають в безпечних умовах, вони проінформовані про правила ТБ та ПБ, на кафедрах ведуться журнали інструктажів ТБ і ПБ (додаток 7.3.1). Навчальні лабораторії обладнані витяжними шафами, вогнегасниками (зустріч 4, асп. Шишкін І. О.; огляд МТЗ). Але витяжної шафи не було в лабораторії каф. фармакології та фармакогнозії де також можуть проводитися роботи з хімічними реактивами (огляд МТЗ). Навчальні корпуси та гуртожитки охороняють, вони обладнані системою відеоспостереження, за безпекою в приміщеннях в онлайн-режимі спостерігає охоронець, діє пропускна система (зустріч 3, Жалдак О. О.; огляд МТЗ). В ОНМедУ для потреб здобувачів створена наступна інфраструктура: гуртожитки, спортивні комплекси, пункти громадського харчування, спортивно-оздоровчий табір; для реалізації творчих здібностей працює Центр студентської творчості «Vita». Функціонує відділ психологічної підтримки й психолог Кривцова Н. В. повідомила про приклади коли вона допомогла вирішити суперечку, що була між аспірантом та науковим керівником (Зустріч 9).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ОНМедУ дотримані усі процедури, що можуть знадобитися для забезпечення всебічної підтримки. Необхідна інформація висвітлена на сайті університету в розділі «Аспірантура» (<https://onmedu.edu.ua/osvita/pisljadiplomna-osvita/aspirantura/>), присутня інформаційна підтримка щодо правил вступу, порядку вивчення навчальних дисциплін, періодичності та форм контролю, критеріїв оцінювання результатів навчальної діяльності, рекомендованої літератури для навчання тощо. Навчально-методичні та організаційні матеріали здобувачі можуть отримати на кафедрі особисто, або ж знайти на сайті ЗВО (зустріч 4, Шишкін І.). Відділ аспірантури на постійному зв'язку зі здобувачами та оперативно надає консультативну та організаційну підтримку (зустріч 9, Дідіченко Л. В.). Асп. Шишкін І. повідомив ЕГ, що повністю задоволений з приводу освітньої, консультативної та інформативної підтримки університету (зустріч 4). Талалаєв К. О. повідомив, що в ЗВО для підтримки та допомоги здобувачів діє система кураторів академічних груп, а в гуртожитку є «вихователі». Зустріч з аспірантами (зустріч 4, асп. Юнусова С., асп. Шишкін І.) показала, що вони, в першу чергу, з будь яких питань можуть звернутися до своїх наукових керівників або ж до відділу аспірантури. Силабуси для третього, освітньо-наукового рівня в ЗВО в стадії розробки (Резервна зустріч, проректор з НІП Борщ В. І.). Навчально-методичне забезпечення, що викладене на сайті університету та у системі Moodle є мінімально-достатнім, але в даній системі немає розкладів занять для аспірантів. Під час зустрічі зі здобувачами (Зустріч 4), аспірант Шишкін І. О. не зміг показати ввєвнену навігацію у системі Moodle щодо навчальних матеріалів для здобувачів ВО, а саме для аспірантів ОНП «Фармація, промислова фармація».

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ОНМедУ на ОНП «Фармація, промислова фармація» не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Наразі навчальні корпуси не обладнані пандусами (огляд МТЗ), але проректор з господарської роботи та безпеки Жалдак О. О. повідомив, що в університеті є добровольці, які завжди допоможуть й проведуть особу, яка не може пересуватися самостійно, при проведенні поточних ремонтів завжди відбувається планування заходів щодо покращення умов для означеної категорії осіб (проректор Жалдак О. О., зустріч 3). Керівник Навчально-виробничого комплексу інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти Рогачевський О. П. розповів, що в ЗВО є кімнати для грудного годування, є волонтери, що допомагають особам з вадами зору й для них є спеціальні навчальні матеріали, тощо (зустріч 3). Студентська профспілка також може надавати допомогу особам з особливими навчальними потребами (зустріч 3, Жалдак О. О.). ОНМедУ має змогу надавати психологічну консультацію з метою соціалізації здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в рамках діяльності психологічної служби університету (Кривцова Н. В., зустріч 9).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи учасники академічної спільноти запевнили експертну групу у тому, що конфліктних ситуацій у закладі не виникало. Здобувачі ВО також повідомляли, що конфліктні ситуації відсутні, але процедурно вони обізнані, що можуть звернутися до відділу вирішення конфліктних ситуацій або ж отримати допомогу від відділу аспірантури (зустріч 4, асп. Юнусова С.). Розробленим згідно із чинним законодавством Положенням про політику та процедури запобігання, попередження та врегулювання конфліктних ситуацій в Одеському національному медичному університеті (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Polozhennja-pro-politiku-ta-proceduri-zapobigannja-poperedzhennja-ta-vreguljuvannja->

konfliktnih-situacij-v-ONMedU.pdf) визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (в т.ч. пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією). Процедура вичерпно та зрозуміло описує порядок вирішення конфліктних ситуацій. З метою запобігання різнопланових конфліктних ситуацій в університеті було створено наступні підрозділи: Комісію з питань врегулювання конфліктних ситуацій, Комісію з питань етики та академічної доброчесності ОНМедУ (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Polozhennja-pro-komisiju-z-pitan-etikita-akademichnoi-dobrochesnosti-ONMedU.pdf>), Антикорупційний комітет ОНМедУ (<https://onmedu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/05/Polozhennja-pro-Antikorupcijnij-komitet-ONMedU.pdf>).

Проректор з науково-педагогічної роботи, д. мед. н, професор Талалаєв К. О. під час спілкування з ЕГ (зустріч 3), як керівник Комісії з вирішення конфліктних ситуацій, повідомив, що завжди готовий прийняти здобувачів для вирішення конфліктів, але вважає головною своєю метою – попередження виникнення конфліктів. У разі виникнення конфліктних ситуацій, сторони конфлікту можуть подати скарги щодо порушення їхніх прав, свобод, протиправних дій або відповідну заяву до Комісії з питань врегулювання конфліктних ситуацій електронною поштою на (e-mail: anticonflict_onmedu@ukr.net, zapyt@onmedu.edu.ua), а також безпосередньо через офіційний сайт університету (<https://onmedu.edu.ua/studentam/kanal-dlja-zvernen/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Є досвід виконання наукових досліджень на базах інших підприємств та ЗВО. ОНМедУ має сучасну бібліотеку, що є автоматизованою, зручною та обладнаною. Освітнє середовище є безпечним, проводяться інструктажі з ПБ та ОП, на території корпусів університету ведеться відеоспостереження. В університеті чітко визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (в т.ч. пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Керівництво ЗВО неодноразово під час дистанційних зустрічей з ЕГ звертало увагу на навчально-виробничу лабораторію ОНМедУ та її науковий потенціал. Навчально-виробничу лабораторію в ОНМедУ має сучасне обладнання, що дозволяє виконувати медико-біологічні дослідження високого наукового рівня. Але здобувачі ОНП «Фармація, промислова фармація» повідомили ЕГ, що не виконували досліджень на базі цієї лабораторії, до того відсутні спільні публікації що можуть вказувати на проведення таких досліджень. Тому ЕГ дійшла висновку, що навчально-методична лабораторія на поточний момент не використовується для реалізації освітньої чи наукової діяльності за обговорюваною ОНП. Інше обладнання, що є на кафедрах є недостатнім та застарілим і потребує оновлення та доукомплектації. Результати анонімного опитування здобувачів показують низьку задоволеність МТЗ. Згідно з наданою інформацією, для потреб ОНП «Фармація, промислова фармація» останнім часом не відбувалось закупівель обладнання, розхідних матеріалів. Згідно підкритерію 8.6, ЗВО не продемонстрував кроків для вирішення зауважень згідно результатів акредитації ОП «Фармація, промислова фармація» магістерського рівня, про недостатнє матеріально-технічне забезпечення окремих дисциплін (дисципліни хімічного блоку, наприклад, фармацевтичної хімії). ЕГ робила запит на перелік запланованих закупівель, тендерів, але підтвердженень не отримала. Рекомендується збільшити фінансування та витрати на забезпечення ОНП «Фармація, промислова фармація», а саме: закупівля експериментально-дослідного обладнання для кафедр хімічного та технологічного спрямування, витяжних шаф для лабораторій в яких проводяться хімічні та пробопідготовчі дослідження, закупівля й забезпечення здобувачів реактивами, розхідними матеріалами, лабораторними тваринами тощо. Рекомендується обладнати корпуси пандусами. Рекомендується збільшити наповнення сайту університету та Moodle навчально-методичними та організаційними матеріалами для здобувачів ОНП, в тому числі, наповнення сайту кафедр Фармацевтичного факультету (додаткові навчально-методичні видання, розклади занять, календарні плани, завдання для самостійної роботи, зразки білетів, питань або завдань для підсумкової контрольної роботи). Оприлюднення розкладу занять, завдань для самоопрацювання та оцінки знань здобувачів є особливо важливим в сучасних умовах дистанційного навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Теми наукових досліджень здобувачів, які навчаються на ОНП «Фармація, промислова фармація», не дозволяють використовувати для експериментів та навчання ресурси лабораторій ОНМедУ. Здобувачі мають змогу навчатися та виконувати науково-дослідну роботу з долученням наукових баз інших підприємств, що є як і позитивною, проте й вимушеною практикою. На думку ЕГ, це частково пов'язано з недостатньою матеріально-технічною базою для виконання науково-дослідної робіт за темами здобувачів, що навчаються на ОНП. Анонімні опитування здобувачів

вказують про низьку задоволеність МТЗ, а спілкування зі здобувачами показало їх потребу в реактивах, розхідних матеріалах. ЗВО не продемонстрував конкретні кроки щодо поліпшити найближчим часом МТЗ для науково-дослідних потреб наукових шкіл фармацевтичного факультету. Навчально-методичне наповнення сайтів, організаційні матеріали кафедр та Moodle бажано розширити та доповнити згідно зазначених рекомендацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюється Положенням про освітні програми ОНМедУ (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Polozhennja-pro-osvitni-programi-ONMedU.pdf>). Згідно Положення, перегляд ОНП повинен відбуватися не рідше ніж раз на 5 років. За 4 роки існування ОНП перегляд відбувався лише у 2020 році. Згідно Положення, до перегляду ОНП долучають академічну спільноту, здобувачів, роботодавців (зустріч 2, гарант). ЕГ виявила, що при розробці та подальшому перегляді ОНП найактивніше приймали участь науково-педагогічні працівники, що підтверджено ЗВО у вигляді протоколів (додаток 8.1.1). Були отримані підтвердження долучення роботодавців (детальніше - підкритерій 8.3.), ЕГ рекомендує до перегляду ОНП більш активно залучати здобувачів та представників студентського самоврядування (детальніше - підкритерій 8.2.).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО раз на рік відбуваються анонімні опитування аспірантів щодо задоволеності ОНП, викладачами, пропозицій з удосконалення ОНП тощо (Зустріч 2, гарант; зустріч 3 д. пед. н., представник системи управління якістю ОНМедУ, доц. Анненкова І. П.). Також на сайті ЗВО оприлюднені анкети опитування здобувачів (<https://onmedu.edu.ua/zagalna-informacija/potochni-anketuvannja/>). Результати опитування є у відкритому доступі (<https://onmedu.edu.ua/ocinjvannja-zdobuvachiv-vishhoi-osviti/>). Аналіз результатів анкетування (додаток 7.3.1 показав низьку залученість студентів до опитування (17-55 респондентів), враховуючи, що результати відображають опитування всіх здобувачів ЗВО. При спілкуванні (зустріч 4), здобувачі показали обізнаність щодо можливості бути долученими до процесу перегляду та оновлення ОНП. Здобувач Литвинчук І. повідомила, що формально у процедурі перегляду ОНП вона не брала участі, але вона мала змогу особисто доносити пропозиції науковому керівнику (гаранту ОНП). Серед її пропозицій - прохання збільшити об'єм практичних навичок за темою наукової роботи (фарм. хімія) та збільшити години на вивчення іноземної мови. Ці ж пропозиції вона надавала у анкеті (Зустріч 4, зі здобувачами). Згідно з Положенням про студентське самоврядування в ОНМедУ (<http://files.odmu.edu.ua/site/polojenysamovrad2016.pdf>) органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та розв'язанні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, у заходах щодо забезпечення якості освіти, вносять пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм. Але під час зустрічі зі представниками студентського самоврядування ОНМедУ (зустріч 11), Зінчук Б. А. (голова СНТ та Студентського парламенту) та Філоненко О. В. (голова товариства молодих вчених) повідомили ЕГ, що здобувачі ОНП «Фармація, промислова фармація» третього освітнього рівня, з огляду на їх невелику кількість, офіційно не долучені до студентського самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

З ОНП «Фармація, промислова фармація» роботодавці були ознайомлені на стадії розробки та надавали відгуки: І. Б. Стельмах – директор з виробництва ТДВ «Інтерхім»; В. Є. Кузьмін – зав. відділу молекулярної структури і хемоінформатики ФХІ ім. О.В. Богатського НАН України; С. А. Шнайдер – директор Інституту стоматології та щелепно-ліцевої хірургії. Рецензії мають інформативний характер й конкретних зауважень та пропозицій не містять (додаток 8.3.3). Акад. Головенко М. Я. повідомив експертній групі (Зустріч 7, з роботодавцями), що викладачі університету самостійно зверталися до нього за порадою і в ході спілкування отримували пропозиції, наприклад про важливість впровадження в ОП вивчення біофармації та фармакокінетики лікарських засобів (зі слів д. фарм. н. Борисюк І. Ю. даний аспект врахований). Стельмах І. Б. (дир. виробн. «Інтерхім») свої побажання щодо збільшення підготовки з промислової технології ліків також висловлював викладачам (Зустріч 7). ЕГ рекомендує ЗВО створити раду роботодавців та офіційно унормувати питання взаємодії з даною категорією стейкхолдерів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ОНМедУ взагалі присутня практика збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників, але з даної ОНП захисти не відбувалися. Проте в ОНМедУ існує практика спілкування наукових керівників з їх колишніми аспірантами (проф. Гельмбольдт В. О. знаходиться на зв'язку зі своїм випускником, який працює в Данії). Варто зазначити, що майже всі випускники аспірантури працюють в ОНМедУ (к. фарм. н. Смирнова (Продан) О. В (зустріч 4).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Зі слів проректора з перспективного розвитку Борщ В.І. (зустріч 1), відділ ЗЯ відіграє важливу роль й має змогу ініціювати перегляд й оновлення ОНП. Відділ ЗЯ проводить опитування здобувачів рівнем задоволеності ОП, їх потреб, пропозицій тощо. Результати відображає в звіті відділу. Також відділ перевіряє навчально-методичне забезпечення кафедр, надає пропозиції щодо їх змін та контролю. Відділ надавав пропозиції з приводу створення силабусів, збільшення методичного наповнення сайту кафедр, й після наступної перевірки відмітив виправлення майже всіх зауважень (Зустріч 3, д. пед. н., доц. Анненкова І. П.). На запитання ЕГ, чому відділ ЗЯ не ініціював перегляд ОНП частіше (1 перегляд за 5 років), Анненкова І. П. (зустріч 3) повідомила, що вони ще не отримали достатньо інформації для аналізу та проведення змін, а тому не бачили причин до перегляду. Також д. пед. н., доц. Анненкова І. П. повідомила, що здебільшого ініціація переглядів проводиться на розсуд ЗВО. ЕГ при проведенні акредитації проаналізувала Звіт про проведення анкетування (додаток 7.3.1) с певними зауваженнями, але ЗВО не продемонстрував/оприлюднив результатів зворотного зв'язку на пропозиції та зауваження здобувачів ВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОНП, немає. За результатами акредитації ОП за спеціальністю 221 «Стоматологія» за рекомендацією ЕГ ОНМедУ розробив та виніс на громадське обговорення Положення про «Рейтингове оцінювання діяльності НПП ОНМедУ», проте процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті на стадії розробки. Крім того ЗВО не зміг продемонструвати кроків з приводу усунення пропозицій ЕГ за результатами акредитації ОП «Фармація, промислова фармація» магістерського рівня з приводу недостатнього матеріально-технічне забезпечення окремих дисциплін (дисципліни хімічного блоку, наприклад, фармацевтичної хімії).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час моніторингу ОНП гарант та група забезпечення проводять самоаналіз ОНП. Учасники академічної спільноти (викладачі кафедр, здобувачі освіти, стейкхолдери та інші) залучені до забезпечення якості освітньої програми шляхом участі у Вчених Радах; засіданнях предметно-циклової методичної комісії; моніторингу - внутрішньому аудиту. Зауваження та пропозиції можуть надсилатись на офіційну веб-сторінку університету та/або безпосередньо головам структурних підрозділів. Але враховуючи рекомендації ЕГ щодо підкритерію 8.2., ОНМедУ необхідно ще продовжувати формувати та популяризувати залученість здобувачів та представників студентського самоврядування до процесу забезпечення якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО раз відбуваються анонімні опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності ОНП, викладачами з можливістю висловлення пропозицій з удосконалення ОНП, освітнього процесу, тощо. Роботодавці проявляють зацікавленість ОНП «Фармація, промислова фармація» та їх випускниками. Вони налаштовані на плідну співпрацю й надають ЗВО свої пропозиції, а також беруть участь в спільних наукових дослідженнях. Здобувачі також проявляють бажання покращувати ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

За час існування ОНП, перегляд проводився лише однократно. Під час спілкування з ЕГ, здобувачі та роботодавці охоче висловлювали свої пропозиції. Студентське самоврядування недостатньо долучене до перегляду ОНП. Роботодавці офіційно не запрошуються до перегляду, свої пропозиції вони надають при неформальному спілкуванні

з представниками ЗВО, тому рекомендується впровадження системи спільних засідань, «круглих столів», до яких би регулярно офіційно запрошували всіх бажаючих для дискусій. Також рекомендується створити Раду роботодавців. Рекомендується більш активне долучення всіх стейкхолдерів, ретельний аналіз їх пропозицій, результатів анкетувань, звітів відділу ЗЯ та анонімних пропозицій, а також важливо долучати аспірантів до діяльності студентського самоврядування, для координованої співпраці з метою поліпшення ОНП. Рекомендується популяризувати анкетування здобувачів ВО, щоб мати змогу почути думку ширшої аудиторії. Відділ ЗЯ відповідає більше за моніторинг якості освітнього процесу, навчально-методичного забезпечення, але не контролює МТЗ кафедр та наукову складову ОНП. Рекомендується оприлюднювати результати зворотного зв'язку на рекомендації та зауваження від здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Роботодавці висловили свою думку, що ОНП «Фармація, промислова фармація» третього освітнього рівня є необхідною та перспективною для галузі в їх регіоні та Україні взагалі. Також вони продемонстрували бажання долучатися до процесу обговорення та покращення цієї ОНП. Але наразі відсутня офіційно унормованість процедури спільних засідань, «круглих столів», на яких би вислуховували всіх стейкхолдерів. Не зважаючи на це, стейкхолдери впливають на ОНП, надають свої пропозиції через гаранта, наукових керівників, колег з ОНМедУ тощо. ЕГ порекомендувала більш активно долучати як внутрішніх так і зовнішніх стейкхолдерів та уважно прислухатися до їх пропозицій. Перегляд ОНП необхідно проводити в міру потреби, але, частіший перегляд буде маркером позитивного динамічного розвитку ОНП. Самоврядування недостатньо долучене до перегляду ОНП. Бажано до анкетування долучити більшу кількість здобувачів ВО. Таким чином, ЕГ вважає, що за 8 критерієм ОНП заслуговує оцінки В, виявлені рекомендації можуть бути впроваджені в короткий проміжок часу.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Є можливість у розділі «Положення» (<https://onmedu.edu.ua/zagalna-informacija/publicna-informacija/polozhennja/>) знайти майже всі необхідні документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Освітня діяльність в університеті регулюється локальними нормативними документами, в яких зазначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу: - Статут Одеського національного медичного університету https://onmedu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/11/Stat_compressed_compressed.pdf; - Правила внутрішнього розпорядку Одеського національного медичного університету: <http://files.odmu.edu.ua/site/rules2016.pdf>; - Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ <https://onmedu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>. - Правила вступу на 3 освітній рівень: (<https://onmedu.edu.ua/osvita/pisljadiplomna-osvita/aspirantura/pravila-prijomu-aspiranturi-perelik-dokumentiv/>); - Положенням про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти в ОНМедУ – (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Polozhennja-pro-porjadok-formuvannja-individualnih-osvitnih-traektorij-zdobuvachiv-tretogo-rivnya-osviti-v-ONMedU.pdf>). Відповідні положення є чіткими й зрозумілими, але розташування деяких документів на сайті університету ускладнює можливість ознайомитись з ними (наприклад «Правила внутрішнього трудового розпорядку Одеського національного медичного університету»).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОНП «Фармація, промислова фармація» був заздалегідь викладений у відкритому доступі та стейкхолдери мали змогу своєчасно ознайомитися та залишити відгуки (https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Recenzii_ONP_Farmacija.pdf). Свій відгук можна залишити на сторінці «Громадського обговорення» (<https://onmedu.edu.ua/zagalna-informacija/gromadske-obgovorennja/>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Стейкхолдери можуть вільно ознайомитися з ОНП (<https://onmedu.edu.ua/osvita/osvitni-programi/>). В ОНП міститься характеристика програми, компоненти ОНП, цілі, програмні результати тощо. Вступники на ОНП можуть подивитися перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін їх навчальних програм (<https://onmedu.edu.ua/obov-jazkovi-komponenti-farmacija-promislova-farmacija/>); <https://onmedu.edu.ua/vibirkovi-komponenti-farmacija-promislova-farmacija/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ОНП «Фармація, промислова фармація» була своєчасно викладена у відкритому доступі. Для попереднього ознайомлення викладений перелік вибірковок дисциплін з детальними навчальними програмами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Деякі організаційні документи важко знайти у відкритому доступі на сайті ЗВО. Рекомендується викладати усі положення щодо організації та проведення ОП у відкритому доступі, наприклад на сторінках відповідних відділів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Усі необхідні документи, які регулюють права і обов'язки учасників освітнього процесу, зокрема Статут Одеського національного медичного університету, правила внутрішнього розпорядку Одеського національного медичного університету, Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ, правила вступу на третій освітній рівень, Положенням про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти в ОНМедУ – належним чином оприлюднені на офіційному сайті закладу. Результати зустрічей ЕГ з учасниками ОП підтверджують те, що процедури їм зрозумілі. Заклад оприлюднює проекти освітніх програм ще до їх затвердження з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін. Інформація про освітню програму на сайті закладу має достатній обсяг. Враховуючи відсутність суттєвих зауважень, але й сильних зразкових практик щодо критерію 9, ЕГ вважає, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Представлений навчальний план підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня 2020 р. розрахований на чотири роки, при цьому навчальна складова зосереджена на перших двох роках. Навчальний план налічує 53 кредити ЄКТС. Опанування обов'язкових дисциплін передбачає 38 кредитів, дисципліни вільного вибору аспіранта сягають 15 кредитів. Навчання проводиться за семестрами. Аналіз розподілу навчальних дисциплін по роках наведено у підкритеріях 1-4, 8 до критерію 2 «Структура та зміст освітньої програми». До дослідницької діяльності аспірантів готують шляхом викладання «Філософії та методології науково-медичного пізнання», «Професійної етики наукової діяльності», «Академічної доброчесності», «Іноземної мови» «Управління проектами в системі охорони здоров'я», «Медичної інформатика та математичної статистика», а також «Спеціалізації», що відносяться до блоку обов'язкових компонентів. Обговорені дисципліни спільно налічують 30 кредитів ЄКТС. Поглиблення компетенцій науковця формуються широким переліком дисциплін за вибором аспіранта. При спілкуванні зі здобувачами ВО асп. Шишкін І. О. (4-й рік навчання) обрав в якості вибіркової дисципліни вивчення «Фторидних компонентів засобів за їх хімічною структурою», доц. Анісімов В. Ю. зазначив, що значно розширює обсяг знань аспірантів вивчення «Фармацевтичного аналізу лікарських засобів за їх хімічною структурою». Д. фарм.н. Борисюк І. Ю. зазначила на доцільності вибору дисципліни «Розробка лікарських засобів». Щодо підготовки аспірантів до

викладацької діяльності, даний аспект забезпечується вивченням «Педагогіки вищої освіти» (3 кредити ЄКТС). Викладачка дисципліни, к. пед. н. Сердюк Н. М. у своєму виступі зазначила алгоритм вивчення даної дисципліни. При цьому експертна група звернула увагу представників ЗВО на доцільності трансформації асистентської практики в педагогічну практику. Доц. Анісімов В. Ю. на зустрічах (з представниками роботодавців та з НПП) розповів, що в ОНМедУ існує традиційна практика, коли аспіранти відвідують лекції, практичні заняття своїх наукових керівників, допомагають готувати і проводити лабораторно-практичні заняття, обговорюють різні аспекти викладацької діяльності, а також під наглядом наукових керівників чи завідувачів кафедр самостійно проводять заняття зі студентами. При цьому асп. Шишкін І. О. та здобувачка Литвинчук І. В. виконують навчально-педагогічне навантаження в якості асистентів кафедр.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Кількість докторів наук і професорів, а також кандидатів наук і доцентів у ОНМедУ налічує 695 осіб (<https://onmedu.edu.ua/>), аспіранти мають змогу вільного вибору наукового керівника за напрямом досліджень, до яких мають зацікавленість. Залучений до підготовки дисертантів проф. В. О. Гельмбольдт (керує 2-ма дисертантами) та проф. Я. В. Рожковський (1 здобувач ступеня phd). Готові запропонувати теми дисертаційних робіт проф. Унгурян Л. М., (планує подання заявки на аспірантуру на наступний рік) д. фарм. н. Борисюк І. Ю. (надала заявку на місце в аспірантурі на 2021 рік). Експертна група запросила інформацію щодо відповідності тем аспірантів публікаціям наукових керівників (додатки 10.1, 10.2) і констатує відповідність з даного приводу. Крім того ЕГ проаналізувала акаунти провідних фахівців ОНП «Фармація, промислова фармація» та їх аспірантів за базою Scopus (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=6603886992&zzone=>, <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57197781457&zzone=>), Google Academy (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=9tIQIygAAAAJ&hl=ru>) і дійшла висновку, що наукова діяльність аспірантів повною мірою відповідає напряміві досліджень керівників, при цьому ЗВО має незадіяні резерви в плані керівництва аспірантами та потенційних аспірантів – викладачів, які працюють асистентами і не мають наукового ступня (<https://onmedu.edu.ua/kafedra/tehnologii-likarskih-zasobiv/>, <https://onmedu.edu.ua/kafedra/organizacii-ta-ekonomiki-farmacii/>).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

В університеті аспіранти залучені до участі у наукових конференціях міжнародного та національного рівня (Шишкін І. - 2). На базі Одеського національного медичного університету щорічно в квітні проводиться науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини» (для студентів та молодих вчених), в рамках якої працює секція фармакології і фармації. Участь в конференції (безкоштовна) дає можливість апробації результатів дисертаційних досліджень. Створений в університеті інституціональний репозиторій – електронний архів повнотекстових наукових публікацій співробітників, аспірантів та студентів ОНМедУ (ІРОНМедУ, має власний ISSN 2522-9583). Платформа ІРОНМедУ також може бути використана для презентації результатів наукових досліджень аспірантів. Щорічно проводиться атестація аспірантів (детальний аналіз наведено в п. 2 до критерію 5 «Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність») що виконання ними плану навчальної та наукової роботи. Доступ до лабораторій, наукового обладнання та інституціонального репозиторію – є вільним.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Залученість аспірантів до міжнародної наукової спільноти реалізується через участь в спільних наукових проєктах. Варто відзначити високу активність аспірантів щодо публікування за кордоном, в тому числі в журналах, що індексуються наукометричними базами Scopus, Web of Science (прикладі: Gelmboldt V.O., Anisimov V.Yu., Shyshkin I.O., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Synthesis, crystal structures, properties and caries prevention efficiency of 2-, 3-, 4-carboxymethylpyridinium hexafluorosilicates // J. Fluorine Chem. – 2018. – V. 205, № 1. – P. 15-21. (scopus). Gelmboldt V.O., Anisimov V.Yu., Shyshkin I.O., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Synthesis, structure, and anticaries activity of 2-amino-4,6-dihydroxypyrimidinium hexafluorosilicate // Pharm. Chem. J. – 2018. – V. 52, № 7. – P. 606-610. (scopus). Gelmboldt V.O., Shyshkin I.O., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Synthesis, crystal structure and some properties of 4-hydroxymethylpyridinium hexafluorosilicate // J. Struct. Chem. – 2019. – V. 60, № 7. – P. 1150-1155. (scopus). Gelmboldt V.O., Shyshkin I.O., Anisimov V.Yu., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Bis(3-hydroxymethylpyridinium) hexafluorosilicate monohydrate as a new potential anticaries agent: Synthesis, crystal structure and pharmacological properties // J. Fluorine Chem. – 2020. – V. 235. Article 109547. (scopus). Gelmboldt V.O., Shyshkin I.O., Ognichenko L.N., Kuz`min V. E. QSPR models for water solubility of ammonium hexafluorosilicates: analysis of the effects of hydrogen bonds // Struct. Chem. – 2021. – V. 32 № 1. – P. 309-319. (scopus). Заклад має приклади виконання частини досліджень за кордоном (асп. Шишкін І.) в рамках договору кафедри фармацевтичної хімії про спільне творче співробітництво з Інститутом

прикладної фізики АН Республіки Молдова (з проф. Fonari M. S. Аспірант має спільні публікації). Аспіранти ОНМедУ приймають участь у конференціях за кордоном: Карлові Вари, Кишинів (Шишкін І.).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів є керівниками або відповідальними виконавцями науково-дослідних робіт, що виконуються на кафедрах. Здобувачі ступеня доктора філософії є виконавцями даної тематики. За результатами НДР публікуються статті, тези і матеріали доповідей, оригінальність технічних рішень розробок підтверджується патентними заявками на винахід тощо. Наукові керівники здобувачів ОНП регулярно публікуються, здійснюють впровадження. Напрямок наукової діяльності проф. Гельмбольдта В. О (асп. Шишкін І.) – це вивчення амонієвих гексафторосилікатів як перспективних антикарієсних агентів. Приклад останніх результатів науково-дослідної діяльності (дод. 10.5.1): Gelmboldt V.O., Shyshkin I.O., Anisimov V.Yu., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Bis(3-hydroxymethylpyridinium) hexafluorosilicate monohydrate as a new potential anticaries agent: Synthesis, crystal structure and pharmacological properties // J. Fluorine Chem. – 2020. – V. 235. Article 109547; Gelmboldt V.O., Shyshkin I.O., Fonari M.S., Kravtsov V.Ch. Synthesis, crystal structure and some properties of 4-hydroxymethylpyridinium hexafluorosilicate // J. Struct. Chem. – 2019. – V. 60, № 7. – P. 1150-1155; Gelmboldt V. O., Kravtsov V. Ch., Fonari M. S. Ammonium hexafluoridosilicates: Synthesis, structures, properties, applications // J. Fluorine Chem. – 2019. – V. 221, № 5. – P. 91-102. тощо (детальніше див. додаток 10.5.1). Результати наукової діяльності патентуються: «Патент на винахід № 116428 С2, МПК С07D 401/06, С01В 33/20, А61К 31/444. Спосіб одержання гексафторосилікату октенідину / Гельмбольдт В.О., Анісімов В.Ю., Шишкін І.О. – № а 2017 02441; заявл. 16.03.2017; опубл. 12.03.2018. – Бюл. № 5.»; (детальніше див. додаток 10.5.1). Результати наукових досліджень за темою «Гексафторосилікати з гетероциклічними «онієвими» катіонами як потенційні антикарієсні агенти» впроваджено в практику наукових досліджень лабораторії біохімії ДУ «Інститут щелепно-лицевої хірургії НАМАН України» - (додаток 10.5.2). Напрямок наукової діяльності проф. Рожковського Я.В. (асп. Юнусова С.) фармакологічне вивчення, в тому числі лікарської рослинної сировини The element composition study of thick extract from Tribulus terrestris L. Herb / N. Ye. Burda, M. F. Dababneh, B. M. Klivniak, Ya. V. Rozhkovsky et al. // Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences. - 2016. - №7(6). - P. 2200-2202; Скринінгові дослідження фітокомпозицій на основі сухих екстрактів козлятника, чорниці звичайної і таурину з потенційними гіпоглікемічними властивостями // Х. І. Курило, І. М. Кліщ, А.С. Вольська, Я.В. Рожковський / Фармацевтичний часопис. - 2018. - №4 (48). - С.62-68. Також, потенційно, на ОНП науковими керівниками можуть стати д. фарм. н. Борисюк І.В. за напрямком технології ліків; проф. Унгурян Л.М. – організація економіки фармації, маркетинг. ЕГ дійшла до висновку, що в ОНМедУ є достатня кількість активних практикуючих науковців, що можуть бути керівниками здобувачів на цій ОНП.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В ОНМедУ розміщена сторінка на якій викладені Положення, плани та звіти щодо академічної доброчесності в ЗВО (<https://onmedu.edu.ua/nauka/antiplagiat/>). Відбувається активна співпраця зі Strike Plagiarism (зустріч 9, Марічереда В. Г.). В ЗВО на постійній основі діє Комісія з питань етики та академічної доброчесності, голова, проф. Вастьянов Р. С.), розроблене Положення що регулює діяльність Комісії (https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/POLOZH_PLAGIAT_01.pdf). Проф. Рожковський Я.В. підтвердив, що на базі університету створена Комісія з дотримання академічної доброчесності, яка з допомогою спеціального програмного забезпечення перевіряє усі наукові роботи в ЗВО. Наявність довідки про успішне проходження перевірки на плагіат є обов'язковою умовою для подальшого розгляду дисертаційної роботи (зустріч 5, Рожковський Я.В.). Проф. Вастьянов Р. С. повідомив, що перевірку на плагіат проходять усі наукові праці (зустріч 9). У випадку виявлення порушень академічної доброчесності з боку викладачів або ж наукових керівників, ЗВО може ініціювати подальше розслідування й винесення догани й недопущення їх робіт до публікації (зустріч 5, Рожковський Я.В.). Згідно Положення про рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, якщо в наукових роботах будуть знайдені будь-які прояви академічної недоброчесності, це буде відображатися в рейтингу працівника й може бути приводом для дисциплінарного стягнення (зустріч 9, проректор з НІР Марічереда В. Г.). Така комплексна система попереднього контролю дозволяє ОНМедУ попереджувати академічну недоброчесність, дисертації перевіряються й доопрацьовуються, а тому не було випадків спрямування до Вчених Рад або журналів неоригінальних робіт (зустріч 9, проф. Вастьянов Р. С.). У підсумку ЕГ вважає, що процедури попередження академічного плагіату в ЗВО є дійсно ефективними.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, а також надає можливості отримання здобувачами глибинних знань зі спеціальності. Аспіранти залучені до участі у наукових конференціях міжнародного та національного рівня, заклад має приклади

виконання частини досліджень за кордоном. Наукові керівники здобувачів ОНП «Фармація, промислова фармація» є активними науковцями, регулярно публікуються (в тому числі є високоцитованими дослідниками), здійснюють впровадження результатів досліджень в освітній процес. У ЗВО створена дієва система щодо дотримання принципів академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Наукова діяльність за ОНП обмежена наявним обладнанням, також ЗВО має незадіяні резерви (асистенти кафедр без наукового ступеня) в сенсі планування та виконання наукових досліджень.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

В ОНМедУ створені належні умови для провадження освітньої діяльності за третім – освітньо-науковим рівнем ВО. ОНП є достатньо виваженою і дозволяє провести підготовку аспірантів як до дослідницької, так і до викладацької діяльності, а також спрямована на отримання глибинних знань в галузі. Блок вибіркових дисциплін дозволяє поглибити знання актуальних аспектів сучасної фармації, містить дисципліни, що спрямовані на особливості виконання наукових досліджень. Ряд професорів ЗВО активно залучені до підготовки дисертантів, ЕГ констатує відповідність тем аспірантів публікаціям наукових керівників. Аспіранти залучені до участі у наукових конференціях міжнародного та національного рівня, мають публікації, в тому числі за кордоном, в журналах, що індексуються наукометричними базами Scopus, Web of Science. Крім того в ОНМедУ є достатня кількість активних практикуючих науковців, що можуть бути керівниками здобувачів на обговорюваній ОНП. Недостатність обладнання компенсується виконанням ряду досліджень на базі закладів-партнерів, в тому числі за кордоном. ЕГ дійшла висновку, що діяльність ЗВО за 10-м критерієм є такою, що відповідає рівню В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитація ОНП «Фармація, промислова фармація» проходила за присутності узгоджених в програмі експертизи осіб в атмосфері професійного спілкування. При цьому при аналізі звіту самооцінювання ЕГ не змогла широко ознайомитись з матеріалами за ОНП, що спричинило доволі широкий запит на додаткові документи (в тому числі з приводу того, що ряд посилань на документи у звіті самооцінювання були непрацюючими).

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	E
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток 1.2 Результати анкетування.pdf</i>	79H/A4nUDNhm dxw2twcJp+kqdjPxHhCyhXqtgoba xRg=
Додаток	<i>Додаток 4.3 План аспіранта.pdf</i>	F2O+sLrx7XkxElbVPN4/r1ENc4h6v/BDZSr6rs4aLX E=
Додаток	<i>Додаток 1.1 Протокол засідання ПГ.pdf</i>	IWGvnu7jX+LREHjvNI73vM3+7iQZV8TeQb4or3gm Ewc=
Додаток	<i>Додаток 4.1 Протокол №3 від 20.02.20р..pdf</i>	IWGvnu7jX+LREHjvNI73vM3+7iQZV8TeQb4or3gm Ewc=
Додаток	<i>Додаток 4.2 Розклад занять.pdf</i>	OqvopbKdbVNp9Quhn1BaEKcCfWytDHRBd1uSFhyL FOU=
Додаток	<i>Додаток 4.4. Договір про співпрацю.pdf</i>	A6/tff5vybcMescyjGWQwqBSJ1Yp8pNsKj/GZdE/nB E=
Додаток	<i>Додаток 4.5 Публікації аспірантів.pdf</i>	DdkWkpqVFRfm8i7rNGCH6dLrxGmHrRNd1DdAiw YHX4s=
Додаток	<i>Додаток 4.6 Закордонна конференція.pdf</i>	osZRZrTjgkINnubMn9hd4MRB6gj3kdod4remzDgv7 cI=
Додаток	<i>Додаток 7.1.1.pdf</i>	dfymbyPV9ZmEw/Rby4ng7RqUoWd4Vm7KZdjoikK ooxU=
Додаток	<i>Додаток 7.1.2.pdf</i>	9d2qUQUdxiz8pue8xJcQQRUCIxe5LtIVlDmoL6770a Y=
Додаток	<i>Додаток 4.7 Перелік тем наукових робіт.pdf</i>	+Phl6jLOSj8GAcDi/5jR72MPTosGvjt8tjYqRM56gJI =
Додаток	<i>Додаток 4.8 Договір Молдова.pdf</i>	X/RhDyQGqvsqcBCUzvSUBu/2PPioyH2eNY26faYqF 9Y=
Додаток	<i>Додаток 7.1.3.pdf</i>	X/RhDyQGqvsqcBCUzvSUBu/2PPioyH2eNY26faYqF 9Y=
Додаток	<i>Додаток 7.1.4.pdf</i>	A6/tff5vybcMescyjGWQwqBSJ1Yp8pNsKj/GZdE/nB E=
Додаток	<i>Додаток 7.1.5.pdf</i>	5wvSzj+5Z7Gyhz3HfL+xBI+IlejKqDulmFFXS21VAT A=
Додаток	<i>Додаток 7.1.6.pdf</i>	eqhcUQPRwj1l5QVUm6JYsKvultAJux5MtAe/6papE Ko=

Додаток	<i>Додаток 7.3.1.pdf</i>	QxbhbykkNa+ejAQixN/o/hsCforuCTYvziHL6NP4yiE =
Додаток	<i>Додаток 7.3.2.pdf</i>	79H/A4nUDNhmdxw2twcJp+kqdjPxHhCyhXqtgoba xRg=
Додаток	<i>Додаток 7.3.3.pdf</i>	QhaAAAn1PAdOFsIpNXhITVC+ouJVcmtFMW9j3YN+ s/50=
Додаток	<i>Додаток 7.3.4.pdf</i>	W/o1egOQukjkZbhL2pfmk195eTrnflXmy5bNTZDA5 7s=
Додаток	<i>Додаток 8.1.1.pdf</i>	IWGvnu7jX+LREHjvNI73vM3+7iQZV8TeQb4or3gm Ewc=
Додаток	<i>Додаток 8.3.3.pdf</i>	yUPKHQ75IRSAyFZpB9o54OaPSNnYG7KgnNgqSIV obuA=
Додаток	<i>Додаток 10.1 Перелік публікацій наукових керівників.pdf</i>	XbmI+PLun2LepfOgUylNnwM5OspLkqvLwRAthNL ZnGo=
Додаток	<i>Додаток 10.2 Публікації аспірантів.pdf</i>	DdkWkpqVFRfm8i7rNGCH6dLrxGmHrRNd1DdAiw YHX4s=
Додаток	<i>Додаток 10.5.1.pdf</i>	XbmI+PLun2LepfOgUylNnwM5OspLkqvLwRAthNL ZnGo=
Додаток	<i>Додаток 10.5.2.pdf</i>	LJE36o4JugPR5P8iTpiuPo1bCg5CWYyuXUq5wA+vo Eo=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Каплаушенко Андрій Григорович

Члени експертної групи

Бутко Аліна Юріївна

Гаврилов Ігнат Олександрович